

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A zirczi gombostü.

Budapest, július 16.

(K.) Signor Caracalla, a kardnyelű akrobata, aki eszeveszetten kiabál doktor után, mikor egyszer nem kardt, hanem gombostü nyel: ez anekdota. De a néppárt, a másik kardnyelű akrobata, aki szintén játszva nyeli a nagy liberális kardokat, ellenben segítségért kiabál a legkisebb választási gombostü miatt: ez valóság. A böcsületes nép, amely a dobszóra odasereglik a néppárt vásáros bódéja elé, esztendőök óta megcsodálhatta már, hogy aránylag milyen jó hatással van a néppárti kardnyelűk szervezetre az a sok öldöklő liberális fegyver, melyet ezek az akrobaták produkcióképpen nyilvánosan elnyelnek. Ott villogtak egész félelmességükben az egyházpoltikai kardok s a nép rettegve gondolt rá, hogy ezek az öldöklő szerszámok az ő szívét járhatnák át; aztán pedig a néppárt úgy nyelte a rettenetes kardokat, mint az ostyát. Nem hogy elvázott volna, de még inkább táglult a torka a kardnyeléstől. Bizony nagy kóler ez a néppárt! S most egyszerre ez a nagy kóler segítségért kezd kiabálni, holott nem is liberális kard, hanem csak zirczi gombostü akadt a torkán.

Figyeljük csak meg a néppárti lamentációt. Abból a peticióból, melylyel a zirczi szabadelvűpárt megtámadta a néppárti Udvarny „hőfiszta” mandátumát, kiolvassa a néppárt, hogy Zirczen a szabadelvű és a függetlenségi választók szöveteztek a néppárti jelölt ellen s bizonyos megállapodásra is léptek arra az eshetőségre, ha pótválasztás válnék szükségessé. A néppárt erre szavalni kezd: „ime bizonyosság Isten előtt”, a szabadelvűpárt pak-

tál a Kossuth-párttal. És ez a szabadelvűpárt a néppártot merre azzal gyanusítani, hogy paktál a Kossuth-párttal! Így szaval a zirczi gombostütől fuldokló néppárti akrobata. Hát állapodjunk meg egy pillanatra ezen a ponton. A néppárt tudja s az ellenkezőt maga se merné állítani, hogy a kormány tartózkodott a választások befolyásolásától. Ha Zirczen vagy bárhol másutt tranzakciókba bocsájtkozott a szabadelvűpárt, ezt semmiesetre sem tette utasítás vagy pláne parancs következtében. Ha tehát esetleg valami elítélni valót cselekedett, azért a felelősség kizárólag a zirczi szabadelvűpártot illetné. De a néppárt hamiskodik. Mért választja ki magának éppen a zirczi szabadelvűpártot, ha azt akarja demonstrálni, hogy a szabadelvű választók még a szélsőballal is szívesen paktálnak, ha arról van szó, hogy elhárítsák a néppárti veszedelmet? Megteszi ezt minden kerület szabadelvű polgársága, valahol csak a néppárt szerencsét akar próbálni. Megteszi mindent és mindenkor. Megtette tehát valószínűleg Zirczen is. Hát mért tesz a néppárt úgy, mintha most sült volna ki az egész turpisság? Igenis a szabadelvű magyar közönség lélek szerint több rokonságot érez minden függetlenségi választóval, mint a néppárti kardnyelűkkel és igenis megvan benne az egészséges ösztön, hogy minden elfogadható módon védekezzen a néppárti veszedelem ellen. De ezt a néppárt tapasztalhatta fennállása óta mindig és mindenhol, nem kellett a zirczi peticióból fölfedeznie. Ezért ugyan nem kellene most lármát csapnia.

De menjünk tovább. Azt mondja a néppárt, hogy ez a leleplezés azért pikáns, mert éppen a kormány volt az, mely igen-igen

illetékes helyen azt találta mondani a néppárttól, hogy paktál a Kossuth-párttal. A néppárt hencge, nem panaszkodik. Hogy ő a Kossuth-párttal paktálna vagy paktált volna, azt nem az ellenfele, de még a barátja sem fogná rá. Mással és másokkal paktált a néppárt. A nemzetiségekkel. Azokkal az elemekkel, melyek a magyarság ellen törnek. Ezt mondták róla, sőt be is bizonyították. S olyankor a néppárt Bodónétól tanult, aki másról beszél, mikor a bor árát kéri. Szellemesen hallgatott. S most egyszerre fájdalmasan panaszkol, az ártatlanság hangján deklamálja, hogy a Kossuth-párttal paktálók mérték őt olyasmivel gyanusítani, mintha a Kossuth-párttal paktálna. Nem, tisztelt néppárt! Ilyen megzisztelő gyanuval senki sem illette önöket. Ellenkezőleg. Meglehetősen bizonyossággal merjük állítani, hogy hiába is akarnának a Kossuth-párttal paktálni. Az önök törekvése egyes, szöványos esetekben, amilyen az alkotmányosság megmentésének periódusa volt, találkozhatik a tiszta törekvési politikusok szándékával. Találkozott akkor nemcsak a Kossuth-párt, de a tiszta szabadelvűek törekvésével is. Az azonban nem volt paktum. De hogy valaha vagy valahol paktálhatott volna a néppárt másokkal, mint legfőképpen nemzetiségi elemekkel, arra nem volt és nem is lesz eset. Az volt tehát a vád, hogy a néppárt a nemzetiségekkel paktál. Áll a vád ma is. Ha pedig a néppárt csakugyan valami pikáns leleplezéssel akar szolgálni, akkor tessék neki arra valami bizonyítékfelét szerezni, hogy a szabadelvűpárt is paktált valamely kerületben a nemzetiségekkel. A zirczi peticióban ilyen bizonyíték nincs. De a még meg nem írott, mégis kész historiában sincs. A szabadelvűpárt a

TÁRCA

A Campanile vége.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —
Írta: Lindh Marcella.

Venecia, július 14.

Immáron tizenkét óra mult el, hogy a Campanile összeomlott és az emberek még mindig annyira konsternáltak, mintha éppen ebben a pillanatban vesztette volna el ősi jelképét az isteni Venecia. Általános a rémület és a városban a legfurább rémhírek járnak.

— A San Marco is megrendült... A Ducale falai repedeznek... az óriási lépcső összeomlott... a Palazzo Reale órái meg vannak számlálva... Ismeretlen emberek ilyen rémhírekkel szölitják meg egymást.

Este van. Tíz óra.

Tegnap ilyenkor még vidáman hangzott fel a San Marco terén a banda ciitadina zenéje, mi alatt a villamos lámpák ragyogó megvilágításában föl-aláhullámozott az internacionális előkelő közönség. A Floriani meg az Andri előtt vidáman fagyaltoztak az emberek és senki so hitte volna, hogy oly közel a Campanile végveszedelme, noha már régebben beszéltek róla.

A katasztrófa ma délelőtt féltizkor történt. Mi akkor a Lidón voltunk. Egynémelyek, akik éppen a hajóállomásnál tartózkodtak, halolták az irtózatos dőrejt, amely azt a benyomást keltette, mintha a föld öléből származnék. A szigetecske másik oldalán nem észleltek semmit azok, akik éppen az Adria hullámaiban fürdőztek.

Tíz órakor mint a futótűz terjedt el a Lidón, hogy a Campanile összeomlott, maga alá temetvén a San Sovino Loggiét, a Palazzo Realet és a Ducale meg a San Marco egy részét.

A hirt a vaporetto hozta meg, amelynek kapitánya, egy őszbeasarodott öreg olasz, gyermekként zokogva mesélte el a szerencsétlenséget...

A következő vaporetto-járatoknál a kikötőben szorongott az egész fürdői közönség.

A hajón lázas izgatottság uralkodott. Nem tudtuk áttekinteni a szerencsétlenséget, amely Veneciót érte. Mikor közelebb értünk, idegenül hatott reánk az élénk táruó kép: hiányzott a Campanile, amely fantáziánkban okvetetlenül egybeolvadt Venecia képevel.

A Riva dei Schiavoni-n szálltunk ki. A Hotel d'Angleterre előtt áll az olasz egység megalkotójának, Viktor Emánuelnek dekoratívul hatalmas szobra, amelyet megérkezésünkkor néhány katonatiszt vizsgált, vajjon nem érte-e kár az óriási összeroppanás következtében.

Áthaladtunk nagynehezen a hidon. Ezer meg ezer ember tolongott ottan. Néhányan bele is estek a tengerbe, többek között egy angol festő, akit Don Carlos egykori gondolása mentett ki a habok közül.

A piazzettán kordont vontak a katonák, a városi rendőrség és a városi szolgák. A tömeg lármázik, izgatott, — az egyetlen nyugodt pont az óriási zürzavarban festői egyenruhájukban a csendőrök, akiknek rendületlen biztonsága szinte operettszerű komikummal hat a megrendítő katasztrófa mellett.

Egy olasz tiszt szívésségből tovább haladhattunk egészen odáig, ahol a városi mérnökök,

ujságírók, a polgármester, több hatósági közege állt.

Ugy tessék elképzelni a romhalmazt, mintha a Campanile a San Marco lábai elé omlott volna. Ebben az irányban történt a pusztulás. De azért a másik oldalra is estek tornyrészletek.

A romhalmaz körülbelül olyan magas, mint egy jókora domb és csuaban végződik. A Loggiétának nyoma sincsen és a királyi palota szélső része szinte a romok alá került...

Sírva néztem a pusztulást. Egyszerre csak észreveszem, hogy kis fiam, Morton, vidám arccal készít Kodakjával fólvételeket a siralmas pusztulásról.

Istenem, a gyermek. Mit tud ő arról, hogy mit jelent Venecia az egész emberiségre nézve?!

Es a Campanile pusztulása is többet jelent egy régi harangtorony összeomlásánál. Azért az általános megdöbbenés, mert először jutott eszünkbe, hogy Venecia is mulandó, hogy a tengernek ez a csudaremeke is bele fog egyszer hanyatlani a habokba és csak a hullámok meséje fog zengeni a régi dicsőségről.

Hát Venecia is mulandó, mint minden és mindenki, amit és akit szeretünk. Ugy tekintünk az összeomlott Campanilére, mint az első ősz hajszálra egy olyan embernek az arcán, akit ezen a világon a legjobban szeretünk...

Este van. Nagy a szomorúság Venecióban és minden művelt ember szívében. Megölni tudtam volna azt a németet, aki a vacsoránál így szölt örömmel a szomszédjához:

— Milyen jó és érdekes, hogy éppen most vagyunk itt, mikor ez a látványosság megesezt...

Nekem legszomorubb dalaim jutnak eszembe...

magyarság haladása érdekében paktálhat sokféle árnyalatu magyarral, de mindig csak magyarral. Hogy a nemzet ellenségeivel is kész legyen alkura, az a tisztelt néppárt kizárólagos privilégiuma volt és marad.

Ez az igazság. Ha pedig a néppárt annyi liberális kard dicső lenyelése után most a zirczi gombostű miatt kiabál doktor után — ez legföllebb mulatságos. Ugy fest, mint valami anekdota. S mert éppen az anekdotánál vagyunk, van szerencsénk valamit ajánlani a néppárt hivatalos lapjának. Próbálja a ravasz poseni szállodásról szóló anekdotáját logikusabban applikálni. Az a szállodás két szállót tart s az egyikben fölcspi a német, a másikban a lengyel utasokat. De mind a kettő neki pénz. Vajjon az a néppárt, melynek van egy szállója a magyarok és egy a nemzetiségek számára: — nincs-e nagyon közeli rokonságban a ravasz posenivel? Nem ő maga-e a poseni szállodás? De nem. A poseni szállodás őszintébb. Az megvallja az ő furfangját. A néppárttól pedig ennyi őszinteség nem telik...

BELFÖLD

Goluchowski a királlyal. *Ischből* táviratozzák: Gróf *Goluchowski* külügyminiszter *Nitscha* miniszteri titkárral ideérkezett és tizenegy óraker kihalgatáson volt a királlyal. A miniszter délutánra a király családi ebédjére volt hivatalos.

Az új országház felavatása. Ha minden ügy sikerül, mint a Ház elnöke akarja, az országgyűlés már nem tart több ülést a mostani régi házban. A nyári szünet alatt minden intézkedést megtesznek, hogy az októberben összeülő képviselőház már az új állandó országházban folytathassa működését. A könyvtár — amint megírtuk — már át is hurcolkodott. A képviselőház könyvtárukra már át is vette az új parlamenti palotában levő könyvtári helyiséget kúcsát s most már berendezkednek. A képviselőház és főrendiház elnökei legközelebb tanácskoznai fognak az új palota megnyitásának módjairól. Terve van véve, hogy valamilyen ünneppélyes aktussal tegyék emlékeztetést az új palota megnyitását. Az ünneppély — egy estlapp közlése szerint — a két ház együttes üléséből állna, amilyen az 1896-iki millenáris országgyűlésen volt, a koronázási jelvények ki lénneké téve saz ülésen, az estlapp értesülése szerint, megjelenék *maga a király is*. Gróf *Apponyi* Lajos magyar udvarnagy tegnap megfordult az új állandó országházban, hogy tájékozást szerezzen magának arra az esetre, ha az udvar is megjelenék az ünnepi megnyitáson.

A kiegyezési tárgyalások. *Bécsből* táviratozzák: Az osztrák és a magyar szakeladók ma folytatták a földmivelésügyi minisztériumban az állategészségügyre vonatkozó kiegyezési kérdések tárgyalását. E tárgyalások során a még vitás kérdésekben, hír szerint, közlekedés történt. A tárgyaláson több állatorvos is jelen volt. A szakreferensek megállapodásának a jövő hét folyamán a két kormány elő fogják terjeszteni jóváhagyás végett. E hó 22-én újra összejönnek az osztrák és a magyar szakreferensek az autonóm vámtarifa harmadik olvasása végett. Remélik, hogy az erre vonatkozó tárgyalásokat augusztus 10-ig be fogják fejezni. Ha ez megtörtént, a két kormány rövid idő múlva újból folytatja a tanácskozásokat.

A jogtanács reformja. Az elméleti jog- és államtudományi államvizsgáról és a jogi oktatásról szóló törvénytervezetre a kir. Kuria, a kir. ítélőtábla, a kir. főügyészségek, az ügyvédi kamarák, az ügyvédi és a bírói vizsgálóbizottságok, továbbá az egyetemek és a jogakadémiaik véleménye beérkezett már a kultuszminisztériumhoz. Mindezek a vélemények, mint értesülünk, a budapesti egyetem véleményének kivételével, helyeslik a tervezet alapelveit, nevezetesen helyeslik, hogy a jog- és államtudományi képzés és minősítés egyesítéssé, hogy a *doktorátus minősítő ereje megszüntetessék*, valamint helyeslik a tervezet új *egységes államvizsga szervezetének* vezérelveit is. A budapesti egyetem a kötelező doktorátus minősítő erejét nemcsak nem akarja megszüntetni, hanem azt kiterjesztetni kívánja, e mellett olyan intézkedéseket javasol, amelyek következtében az összes felekezeti jogakadémiaiknak meg kellene szűnniük. A tervezet súlypontja a végleges szövegezésben is abban van, hogy a minősítés színvonala nemcsak a közigazgatási és a bírói, hanem az ügy-

védi pályán is emelkedjék és hogy az államvizsga új szervezetében az állam ingerenciája az eddiginél fokozottabb legyen.

A dunántúli evangélikus egyházkerület ma kezdte meg közgyűlését Sopronban. A közgyűlést *Gyurász* Ferenc püspök és *Ihász* Lajos kerületi felügyelő, társelnök vezelte. *Ihász* hatóságos beszédében hívta fel a kerületbeli lelkészek és tanítók figyelmét az amerikai kivándorlásra, mely egyforma veszteség az egyházra és a hazára. A közgyűlés részvétét fejezte ki *Szélló* Dezső és *Tisza* Kálmán elhunytá felett, *Györy* Elek érdemeit jegyzőkönyvben megörökítették. *Karsay* Sándorról, a nemrég elhunyt püspökről *Fognár* Endre esperes emlékbeszédet mondott. Megemlékezett a közgyűlés *Müller* Mátyas volt soproni liceumi igazgatóról is, ki majdnem két emberöltőn át működött a tanügy terén. Bizottsági választások után a közgyűlés egyhangulag állást foglalt a szupplikáció intézményének felfújása ellen, mi a községekrol nagy terhet vesz le. A közgyűlést holnap folytatják.

A szerb kongresszus. *Karlovácról* jelentik: A szerb nemzeti egyházi kongresszus tegnap ülésén belejezte a költségvetési vitát. A régi kongresszusi választmány költségvetési javaslatán több módosítás eszközöltetett, főleg a kongresszusi választmány igazgatási kiadásainál több hivatalnok állás töröltetett és újak szerveztettek. A kongresszus kimondta, hogy ő illetékes nemzeti egyházi titkárt kinevezni, minek következtében a metropolita által évekkal ezelőtt kinevezett dr. *Szekulesz* Lázár titkár kongresszusi állásában megerősítetett. Ezenkívül az alapok ügyészségét Magyarországra és Horvát-Szlavonországra névszétválasztotta. A mai ülésen a királyi biztos titkára kíséretében megjelent és ünneppélyesen fogadták. A királyi biztos közölte a kongresszussal a király legfelsőbb választását a kongresszus felhátára és kijelentette, hogy ő felsége a kongresszus működésével meg van elégedve. A királyi biztos közlése után *Brankovics* patriárka tolmácsolta a kongresszus hálját a felséges ur jóindulatáért és kegyéért. A királyi biztos távoztával a kongresszus több sürgős indítványt vett tárgyalás alá. Párhuzamosan a kongresszussal a püspöki zsinat is ma tartotta első érdemleges ülését. Valószínű, hogy a zsinat egy-két nap alatt bejezi tárgyalásait. Délután a patriárka palotájában díszedő volt. Husz év ugyanis, hogy *Brankovics* szerb patriárkát temesvári szerb püspökké felszentelték. *Tallán* Béla királyi biztos szép felkészítéssel méltatta a patriárka érdemeit az egyház és a haza körül. A társaság nagy tetszéssel fogadta a szónok szavait és telkesen megéljenozte a patriárkát, ki meghatottan válaszolt.

KÜLFÖLD

A hármasszövetség. A bécsi *Informations*nak római, állítólag igen jó forrásból azt jelentik, hogy az új hármasszövetségi szerződésben benne van ez a tétel is: *A három államnak egymás iránt vállalati régebbi kötelezettségei érvénytelenek.* Ez annyit jelent, hogy a régi szerződésben katonai kötelezettségek is voltak, amelyeket az új szerződésben kifejezetten meg kellett szüntetni. Az új szerződés döntő bíróságokról is intézkedik arra az esetre, ha a szövetségnek két tagja egymással, vagy ha a szövetségnek egy tagja valamely más állammal konfliktusba keverednék, az első esetben a harmadik állam uralkodója lesz a döntő bír.

A lengyelek és Vilmos császár. Poseni német forrásból táviratozzák, hogy a lengyel nemesség körében mozgalom indult meg az iránt, hogy amennyire lehet, *jóvátegyék azt a merev visszautasítást*, amely a császárral szemben tanusították. Berlínben ugy vélekednek, hogy ez *csakis formális bocsánatkérés* lehet a jövő. Ebben azonban a nemesség, a lengyel nép hangulatára való tekintettel, aligha fog belemenni.

A szerb királyi pár a cárnál. A szerb királyi pár, egy belgrádi hír szerint, az őszel mégis meg fogja látogatni a cári családot. *Novakovic* pétervári szerb követ már értesítette a belgrádi udvart, hogy a cár a királyi párt szívesen látja livádi birtokán, *szepember havában.* A szerb kormány hivatalos lapja már a múlt év őszére ígérte ezt a látogatást. Meglehet, hogy a belgrádi hírek ezidén épp oly megbízhatók, mint tavaly.

Anglia és Olaszország. Az angol alsóház tegnap éjeli ülésén szóba került Angliának Olaszországgal való viszonya. A konzuli és diplomáciai szolgálatra előirányzott 277.000 fontnyi költség tárgyalása során *Gibson Bowles* keményen megtámadta *Currie* római angol nagykövetet, aki szerinte annyira antipati-

kus Rómában, hogy valósággal a visszahívását követelték. Szólv szerint *Currie* az oka, hogy Anglia és Olaszország között megszűnt a barátságos viszony. *Cranborne* külügyi államtitkár védelmébe vette a nagykövetet és tagadta, hogy visszahívást kívántak. Megjegyezte, hogy nincs ország Európában, amelyivel Anglia barátságosabb viszonyban volna, mint Olaszországgal. Olaszországgal — mondja az államtitkár — vállatve működöttünk Szudán határára, a szomáliai földjén. *Gibson Bowles* erre sajnálkoztatásának ad kifejezést *Currie* állítólagos visszahívására vonatkozó megjegyzése miatt.

Cifra politika. A fényes porta rondkívül kellemetlen helyzetbe került: ismét üres lett a kasszája s így nem fizethette ki *Lozano* és *Turbín* követelésének tegnap esedékessé vált negyedik részletét. Ez az a követelés, amelyért Franciaország tavaly flotta-demonstrációt rendezett a török vizeken és ideiglenesen megszállotta Mitlene-szigetet. A Fényes Kapu akkor arra kötelezte magát, hogy részletekben fogja fizetni tartozását, amit eddig pontosan meg is tett. Most, hogy megszegte adott szavát, ismét attól tarthat, hogy Franciaország a legerélyesebb megtorló eszközökkel fordul.

A portának a Balkánon is temérdek a kellemetlensége. Ott hihetetlen dolgok történnek: rablóbandák garázdálkodnak, helyi lázadások törnek ki. Most ugy látszik, hogy az irányadó diplomáciai képviselők lépései, amelyek a porta figyelmét a monasziert vilajetben uralkodó állapotokra irányították, kellő hatást tettek a portára. A porta ugyanis megígérte, hogy az ottani állapotokat megvizsgálhatja és segíteni fog a bajon. Vajjon megtartja-e ígérteit.

Magában az Ildiz-kioszkban teljesen felordult minden. *A szultán vélelme immár hátrátalan* és ez a rettegés az Ildiz-kioszk összes lakóira kiterjed. A szultán környezetében *mindenki merényletől és összekülvéstől fél.* A bebörtönözések napirenden vannak és senkisen tudja, hogy melyik pillanatra vesztheti el szabadságát valamilyen alaptalan gyanu miatt. Hogy a szultán vélelme mekkora, azt a legjobban jellemzik azok az irádék, amelyeket a szultán a legutóbbi napokban kiadott.

Az első irádé megtiltotta a tüzérségi kadét-iskola növendékeinek, hogy *igazi ágyukkal gyakorolozzanak* és a szultán *jámból imiálti ágyumodelleket rendelt el a gyakorolozásra.* Ezt az irádét nemsokára egy másik is követte, amelyel a szultán az összes katonai iskoláktól *beszedelte a fegyvereket és töltényeket* és elrendelte, hogy a kadétek *puska helyett botokkal gyakorolozzanak.* Az utóbbi napokban a hadétskólákban sok letartóztatás is történt, mert főjelentések érkeztek, hogy a kadétek között sok az új-török érzelmi. Ennek betetőzéséül tegnapelőtt megjelent egy harmadik irádó is, amelyel a szultán a konstantinápolyi összes iskolákban megtiltotta a történelem tanítását. *Sőt Törökország történetét sem szabad tanítani.* A történelem tanárainak csupán kivonatról szabad előadni a török történelmet, amely kronologikus sorrendben sorolja fel az eseményeket és a szultánok tetteit dicsőíti. A vidéki parancsnokságokhoz szigorú rendelet ment, hogy a *tiszteket ne engedjék a fővárosba.* E napokban az anatóliai vasutak állomásain több tisztet tartóztattak vissza, akik még az irádé kibocsátása előtt indultak el Konstantinápolyba. A tisztek táviratilag kértek engedélyt arra, hogy a török fővárosba utazhassanak, de valamennyiüknek megtagadták a kérésüket és vissza kellett térniük állomáshelyükre. Még azoknak a tiszteknél sem volt szabad Konstantinápolyba menniük, akik a testőrség újoncát vezették. A vezető nélkül maradt újoncokról az Ildiz-kioszkból küldtek *szolgákat, szakácsokat, kocsisokat és ezek vezették* azután az újoncokat Konstantinápolyba. Az összes török vasuti állomásokon esendőrök vannak, akik a Konstantinápolyba utazó tiszteket visszatartják.

Veszedelem Dél-Afrikában.

Budapest, július 16.

Ma az angol kormány felhívatalos távirati ügynöksége, a Reuter's Office olyan táviratokat közöl pretoriai és johannesburgi keltezéssel, amelyek méltán riadalmat kelthetnek Londonban. Az egyik távirat azt mondja, hogy a boerok körében máris *reakció mutatkozik s a boerok megbádnák, hogy letették a fegyvert.* A távirat szerint a volt *National-Scoutok*, amelyek boerokból alakultak és megadták magukat, folyton *elkeseredetten üldözik azokat a burghereket, akik végigküzdötték a háborút.* Néhányat közülük agyon is löttek. Ez az ellenségeskedés olyan nagy, hogy a burgherek *zöld jelvényeket viselnek megkülönböztetésül a National-Scout-októl* és azoktól a boeroktól, akik a háború alatt letették a bűségüket. *A boerok egyáltalán ugy tesznek, mintha nem veszítették volna el függetlenségüket és egész nyíltan viselik jelvényeiket.* Sok burgher azt mondja, hogy azzal vet-

ték rá őket a fegyverletételre, hogy hamisan köztölték velük a békeföltételeket, amelyeket nem tartanak jogosultaknak. Sokan a hűség megszegésével vádolják a vezéreket. Egyiben sok boer megadta magát vezérük tanácsára, aki azután azt mondta, hogy félreértették, mert ő nem tanácsolta a megadást. Transvaalban nagyobb az elkeseredés, mint az oránjei gyarmatban.

A másik távirat szerint nemcsak a boerok forronganak Dél-Afrikában, hanem, ami az angolokra nézve talán még veszedelmesebb: a fekete néptörzsek is. A zulus földjétől kezdve föl a Zambézsig harcra késztülnek a szerecsen népek, akik a boer köztársaságok területén is nagy többségben vannak. A nagy háború tönkretette előttük a fehér ember tekintélyét s rájuk nézve végtelenül sokat ér az a tapasztalás, hogy még az angol sem győzhetetlen. Most már tudják, hogy rab-ságba kellett jutniuk a saját földjükön, mert vad ember módjára. zárt sorokban rohantak rá az európaiakra. A két harcoló fél küzdelméből ők tanultak legjobbat.

Az angolok is, a boerok is bőven ellátták őket fegyverekkel és hadiszerekkel a háború alatt s most jobban föl vannak fegyverkezve, mint akadémik. A zulus, kafferek, bazutók, szvázik, matabelek, grikvák sok milliónyi népe rendes követéségek utján egyezkedik, miként lehetne közös erővel lerázni a fehér ember uralmát s az ősi földet visszaszerezni a lekte fajnak, sőt mi több: már gyűjtik a hadikincset a közös pénztárba.

Johannesburgban pedig a fehér munkások nyugtalansága növekedben van és támogatja a bányamunkások egyesülete, amely nemrég főleg arra a célra alakult, hogy a tőkepenészek eljárását ellenőrizze. Az egyesület továbbá arra törekszik, hogy a fehér bányamunkásoknak a parlamentben képviselőt szerezzen, hogy a bányákban jobb állapotok legyenek, különösen a szellőztetés és a balesetek ellen való védőtinktézések tekintetében, hogy a kórházakban jobban bánjanak a munkásokkal és hogy a bérviszonyokat szabályozzák.

Mindeme hírek mellé odaállítottuk azt a beszédet, amelyet az angol tetszősége tegnapi ülésén Onslow gyarmattügyi államtitkár az Angliából Dél-Afrikába való kivándorlás tárgyában hozza intézett kérdésre mondott. Onslow szerint a kormány meg akarja valósítani a nagyarányú telepítés tervét, de ez idő szerint nem rendelkezik elég nagy területtel, hogy kielégítse a délafrikai rendőrsapatok és yeomanry követelését, akiket más kivándorlók előtt kell kielégíteni.

Mind e táviratok közt nyilvánvaló az összefüggés. Az angol kormány nagy afrikai veszedelem hírére teszi, hogy olyan rendszabályokat fogantatosíthasson odalenn, amelyek az angol tulsulyt mindenképpen biztosítják. Hírét kellett költetni a boerok forrongásának, hogy ne kelljen nékik belátható időn belül autonómiát adni, amivel az angolok fegyverletételre esábitották a boer vezéreket. Katonai kormány lesz tehát Délafrikában, mindaddig, míg annyi angol telepest lehet Délafrikába vinni, hogy esetleges autonómia esetén is az angol szavazók egyen a többség s a boerok mindenkorra elnémuljanak. Akkor aztán az angol kormány büszkén hivatkozhatik arra, hogy hiszen autonómiát adott a boer föld népeinek. Nyilván a politikai fogás céljából költötték a boer forrongás hírére.

HIREK

Budapest, július 16.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Július 15-én új előfizetést nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukra a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** Dr. Bilinski lovag az Osztrák-Magyar Bank kormányzója, mint Bécsből táviratozzák, ma hosszabb szabadságra Iszobba utazott.

— **Olaszok a Kossuth-ünnepen.** Kossuth Lajos emlékét tudvalevően kegyelettel őrzik az olaszok is, akik életében szeretettel, halálában hódolattal vették körül a turini remetét. Körülbelül olyan Kossuth-kultusz van Itáliában ma is, amilyen volt annak idején Magyarországon a Garibaldi-kultusz. Ennek tényszerűségét adja az a római tudósítás, amely szerint több képviselő kijelentette, hogy részt fog venni a bécsi nemzetközi békekongresszuson, ahonnan Budapestre utaznak, hogy jelen legyenek Kossuth Lajos születése századik évfordulójának megünneplésén.

— **A király elismerése.** A budapesti itélőtábla segédhivatali főigazgatója, Balogh László, nemrég nyugalomba vonult. A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, ez alkalomból Balogh Lászlónak sok évi buzgó és sikeres szolgálataért elismerését jelezte ki.

— **Eduárd király állapota.** Az utazás, mint ma jelentik, éppenséggel nem volt ártalmára az angol királynak. A ma kiadott orvosi jelentés erről számol be a következőkben: A király kitűnően állotta ki a cowesi utat. Az átvétel csöppet sem értett meg neki. Az éjszakát jól töltötte. Általános állapota kitűnő. A levegő- és helyváltozás nagyon jól esett a királynak. A király ágát tegnap délután két órára a nyílt fedélzetre tették ki.

— **Vilmos császár és Waldeck-Rousseau.** Az ezerszemű Vilmos császár megtalálja az érdekes embereket, bárhol rejtőznek. A minap rábukkant egy amerikai milliárdosra: menten meghívta. Kézzel rá Waldeck-Rousseauval került össze. Erről a találkóról a következőket jelenti a *Gaulois*: Az *Ariane* jacht július 10-én érkezett az odde-i kikötőbe és Waldeck-Rousseau meglepetésére ott találta a német császárnak *Hohenzollern* jachtját. A császár kíséretének egy tagját kétszer küldte el Waldeck-Rousseauhoz, hogy őt a *Hohenzollern*re meghívja. Waldeck-Rousseau a következő napon délelőtt meglátogatta a német császárt, aki egy órával később visszaadta a volt miniszterelnök látogatását az *Ariane* jachton. Ezen a napon este Waldeck-Rousseau feleségével és kíséreljével a *Hohenzollern*en ebédelt.

— **A debreczeniek Rooseveltnek.** Abból az alkalomból, hogy a *Nemzeti Szövetség* által az amerikai magyaroknak ajánlókönyvet zászlót egy deputáció viszi Amerikába, fölmerült az az eszme, hogy ugyanez a deputáció az Egyesült-Államok elnökének, aki nagyon szenvedélyes vadász s nagy szeretettel gyűjti a néprajzi különlegességeket, csutorát, debreczeni csikóbőrös kulacsot adnak ajándékba. Az Egyesült-Államok elnöke kétségkívül szívesen fogja fogadni ezt az ajándékot, bár a magyar iparművészet modernebb termékekkel is rendelkezik, melyek még alkalmasabbak volnának ilyen ajándéknak.

— **Henrietta királyné betegsége.** Spaából azt a hírt kapja a Havas-Reuter-ügynökség, hogy Henrietta belga királynénak az állapota állandóan aggasztó, s a beteg királyné nagyon gyöngye. Egy spaai táviratunk azt jelenti, hogy az orvosok ma megengedték a királynénak, hogy tolkocsin rövid sétát tegyen a parkban.

— **Napoleon herceg előléptetése.** Pétervárról jelenti egy táviratunk, hogy a cár Lajos Napoleon herceget, aki eddig az Alexandra császárné nevét viselő testőr-ésdészezd parancsnoka volt, a kaukázusi lovassági hadosztály-parancsnokká nevezte ki.

— **Mende-monda.** Egy estlap és nyomán egy reggeli lap József főherceg személyével kapcsolatban egy rosszakaratú mende-mondának adott helyet. Az immár megőzött híresztelés szerint József főherceg bajai szemléje aikalmaival Reich Aladár országgyűlési képviselő előtt olyan megjegyzést tett, amely a képviselő vallását sértette. A képtelen hírre vonatkozólag a *Magyar Nemzet* ma a következő határozott cáfolatot közli:

Mindazok előtt, akik József főherceg fenkőlt és nemes gondolkodását ismerik, e teljesen valótlan hír cáfolására nem szorul. Mindazonáltal a tényállásra vonatkozólag illetékes helyről a következő adatokat kapjuk: József főherceg a szóban forgó lakomán az illető estlap által neki impulált megjegyzést nem tette, Reich Aladárt egyáltalán nem táviratoztatta haza, hanem, mint ez már szokás, elrendelte, hogy a disztribúcióra a választókerület országgyűlési képviselőjét is meghívják. Erről értesültek Reich Aladár rokoni s a meghívót elküldötték a képviselőnek. Az ebédnél Reich Aladár nem a főherceg mellett ült, hanem tőle nyegyedik vagy ötödik lehetett, s báró Vécsey huszárszázados, hadsegéd egyáltalán nem tartotta vissza Reich Aladárt semmitől, mivelhogy ilyesmire szükség sem volt.

— **Miljan kanonok temetése.** Zágrábról jelentik, hogy ott ma délelőtt temették el nagy részvét mellett a minap szerencsétlenül járt Miljan kanonokot. A temetésen ott volt gróf Khuen-Hédervary bán osztiálylónőkeivel együtt.

— **Uj közjegyzőség.** A hivatalos lap mai száma közli az igazságügyminiszter rendeletét, mely szerint a székelvudvarhelyi törvényszék kerületébe tartozó székelvakereszturi járásbírószék területére, Székelvakeresztúr székelv helylén, külön közjegyzőséget rendszeresít. E rendszeresítés folytán a székelvudvarhelyi közjegyzőség hatósági területkére s rendelet hatálybalépésének napjától kezdve a székelvudvarhelyi és okládi járásbírószék területére szorítkozik. E rendelet 1902. évi november hó 1-ső napján lép hatályba és a most említett napig a székelvakereszturi járásbírószék részéről a székelvudvarhelyi közjegyzőnek adandó megbízásokat a megbízott közjegyző fogja teljesíteni. Az e rendelettel rendszeresített székelvakereszturi közjegyzőség a kolozsvári közjegyzői kamarához fog tartozni.

— **Az áruló ezredes.** Grimm ezredes, az áruló orosz katonatiszt tegnap kezdte meg büntetését. Moszkvából erős katonai fedezettel száműzésének helyére, Szibériába szállították, ahol tizenkét esztendő fog kényszermunkában tölteni. Az ezredes egy közönséges büntetéssel volt összebilincselve.

— **Chamberlain gyógyulása.** A minap kocsiszás közben megsérült angol gyarmattügyi miniszterrel ma azt jelenti egy londoni táviratunk, hogy állapota ki-elégítően javul. Chamberlain, kinek a kormányelnök változás körül lényeges szerepe volt s kívül a király is értekezett, e hét végén el szándékozik utazni Londonból.

— **Feilitzsch Artur beszéde.** Az Erdélyi Kárpát Egyesület tegnap délután választmányi ülést tartott a 20-ikára kitűzött közgyűlés előkészítése végett. Ez ülésen felolvasásra került Richter Aladár egyetemi tanár levele, amelyben az bejelenti, hogy Feilitzsch Artur elnök utolsó kolozsvári pohárköszöntője miatt kilép az egyesületből.

A választmány egyhangulag kimondta, hogy az egyesület politikával nem foglalkozik, tehát a kilépést bejelentő levélre és az ahhoz fűzött indokokra érdemleg nem lehetett, annál kevésbé, mert az egyesület keretén kívül, de a tisztesség határain belül történetekért és történetekért sem az elnökség a tagokkal, sem a tagok az elnökséggel semminemű, bármi néven nevezendő, de legkevésbé politikai irányú szolidaritásban vagy függőségben ész- és természetesen nem állanak. Ennek következtében az egyesülettel szemben tárgytalan levél fűzött a választmány egyszerűen napirendre tér és a kilépést tudomásul veszi.

Feilitzsch Artur ismét beszéde egyébként a kolozsvári II. kerület választópolgárai körében sem talál általános helyeslésre. Ma több választó aláírásával nyilatkozat jelent meg Kolozsvárról, amelyben sok választó neve aláírásával tiltakozik képviselőjének az 51. gyalogezred ünnepi lakomáján elhangzott pohárköszöntője ellen.

— **Marconi kísérletei.** Marconi, a dróttalan táviró feltalálója, július 7-én egy Kronstadtba rendelt olasz hadihajóra szállt, amelyen dróttalan táviratozásra való készüléket állított föl. Marconi intézkedett, hogy a corvallisai Poldhu városban levő Marconi-állomás, ameddig csak lehet, összeköttetésben maradjon a Kelet felé vitorlázó hadihajóval. A Marconi-társaság igazgatója ma a következő táviratot kapta Marconitól:

A távirati jelentések utólrtek egészen Skangenfokig Dániában, a távirati jelzések pedig Kronstadtig. A hajó tisztjei esküvel erősíthetik minden állítomást. Az új receptor érzékenység dolgában mindent felülmúl, ami eddig ezen a téren készült. A távolság Poldhu és Skangenfok között 900 angol mérföld, Poldhu és Kronstadt között 1400 angol mérföld; közötté elterül Anglia legszélesebb kiterjedésében és Dánia egy része egy, hogy ez a kísérlet azt bizonyítja, hogy közbeeső országok nem tekinthetők a dróttalan táviratozás akadályának.

Marconi legközelebb meg akarja kísérlni, hogy a föld különböző pontjain fölállított állomások segítségével az egész föld körül táviratozzon. Kronstadtban Viktor Emánuel király bemutatja Marconit a cárnak.

London, július 16.

Az angol Marconi-társaság igazgatósága legkésőbb az év végéig üzembe hozza Anglia és Amerika között a drótnélküli távirót. A táviratok díja szavankint 60 fillér, sajtótáviratoknál 30 fillér lesz.

— **Beteg orientalista.** Strauss Adolf, a jeles orientalista egy hét óta beteg fekszik Réczey egyetemi orvostanár klinikáján, hol súlyos operációt állott ki. Betegsége széles körökben kelt részvétet s a szófiai fejedelmi udvar, mely több ízben jelentést kért állapota fölől, a sikerült múlt után táviratilag lejezte ki szorongatásait.

— **Kinevezés a rendőrségen.** A belügyminiszter Császár Pál végzett joghallgatót rengőriogalmazógyakornokká nevezte ki.

— **A tuberkulózis.** Wolff tanár, a berlini állami tudóvizesek szanatóriumának igazgatója, a berlini belgyógyászati egyesületben legutóbb érdekes felolvasást tartott. A tudós tanár a tuberkulózisnak egy általa megfigyelt rendkívül esetét ismertette, amelyben a tuberkulózis a gyomorban lépett fel. Wolff e beteg bacillusaival több borjút oltott be, amelyek mind megkapták a tuberkulózist. Ebből határozottan következtethető, hogy a betegre valamely állatról származott át a sorvasztó betegség és ezért kéri a hatóságokat, hogy az állati gümökör terjedése ellen fennálló intézkedéseket a legszigorúbban tartsák fenn és hajtásák végre. Koch tanár tudvalevőleg ezzel merőben ellentétes álláspontot foglal el, de az ő teóriáját Wolff ezzel az előadásával alaposan megintgatja.

— **Uj főigazgatók.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Városv Tivadar újvidéki főgimnáziumi igazgatót győri tankerületi főigazgatóvá a VI-ik fizetési osztály második fokozatába nevezte ki, Lerner Emil győri állami főreáliskolai igazgatót pedig a tankerületi főigazgatói címet adományozta.

— **Kirabolt kápolna.** A fővárosi erdőmester ma azt jelentette a tanácsnak, hogy e hó 7-ikén éjjel a svábhegyi Szent Anna-kápolna vasajtáját betörték s a perselyeket elrabolták. Azonnal jelentést tett a rendőrségnek, amely azonban még a tettest nem nyomozta ki.

— **A precedens.** A precedens értéke nagyon változatos. Változatos főleg a katonáknál, ahol van közlegény-precedens, kapitány-precedens és tábornok-precedens. Ha a közlegényen bebizonosodik, hogy ez vagy amaz a katonai szokás embertelen és ostoba, az nem teszi érette azt a gondolatot, hogy jó volna ezt az embertelen és ostoba intézkedést megszüntetni. Mert megszüntetni csak a vezetőknél szabad, azok pedig nem érznek semmit, ha a közlegények csak valami szerencsétlenség. Szóval, a közlegény- eset nem számít. A kapitány- esetek már gondolkodóba ejtik a generálisokat. A generális ugyanis emlékei közé sorozza a kapitány korát, ami annyit jelent, hogy gondolkodik a sorsa fölött. Hogy mit jelent az, hogy a generális gondolkodik, az ismét más lapra tartozik s e kérdéssről bővebben bajos nyilatkozni. Hanem végül elkövetkezik a generális- eset. Ezen már csakugyan gondolkodni is illik, sőt segíteni is kell. Ha a generálison bizonyosodik be, hogy ez vagy amaz a katonai szokás embertelen és ostoba, akkor legott segíteni kell rajta és amint a példa mutatja, segítenek is rajta rögtön, könnyen és aztán maguk is bámulnak rajta, hogy hogyan lehetett megtérni ezt az ostobaságot ennnyi ideig.

Természetes ezek után, hogy nem a mi hadseregünkről van szó. Itt nem történnek ilyen dolgok soha s itt nincs szükség a precedensre. Ezek nélkül is rendben van minden s a humánusság szempontjából csak a rosszakarat talál kivételt a mi katonai szokásainkban. Az eset, amelynek öletéből mindezt elmondjuk, a francia hadseregben történt. Messze tőlünk, egészen más szervezetben. De azért az ember nem tudhatja, nem fordulhat-e elő nálunk is ilyesvalami. S erre az esetre hasznos tanulságot merithetünk belőle mi is, bár szó sincs róla, hogy szükségünk lenne rá.

Faure-Bignet tábornokon, Páris katonai kormányzóján történt meg az a nagy szerencsétlenség, hogy napszúrászt kapott a július tizenegyedikén szemlén. A tábornok súlyos beteg lett, de szerencsére már jobban érzi magát és tul van minden veszélyen. Ez a szerencsésen elmult betegség azonban nagyjelentőségű mégis, mert a minisztertanács elhatározta, hogy ezentul a nyári katonai szemléket korán reggel tartják meg.

Ehhez a határozathoz tehát egy beteg generális kellett. Amig a közlegények százával dölte ki a sorból s a katonai kórházak egy-egy szemle után megtelek beteg katonákkal, addig nem volt szükség erre a minisztertanács határozatra. A generális-precedens rögtön megoldotta a kérdést. Istenem, ha volna generális, akit ki lehetne kötni vagy akivel egyéb mulatót katonai mozdulatokat lehetne végeztetni, talán olyan sok minden másként lenne a kaszárnyákban. Ha ugyan divik ilyesmi a francia kaszárnyákban?

— **Házasság.** Fényes esküvő volt ma délelőtt tizenegyedél órakor az egyetemi templomban. *Pinkovich* Elemér földmívelésügyi miniszteri fogalmazó vezette oltárhoz *Latinovits* Ionkát, *Latinovits* Pál bács megyei főispán és neje, születet *Stiborsky* Jeanette leányát. Az esketési szertartást *Zundel* Péter kalocsai kanonok végezte, aki magasaróptu beszédet intézett az új párhoz. Násznagyok voltak *Latinovits* János főrendiházi tag és *Pinkovich* József országgyűlési képviselő. Az egyetemi templomot az esküvő alatt előkelő közönség töltötte meg. Esküvő után családi jellegű nászlakoma volt a Continental-szállóban, amely után a fiatal pár külföldi nászútra indult.

Hoffmann Sándor déli-vasuti hivatalnok eljegyezte *Grünhut* Ius kisasszonyt Szombathelyről. Magyar Izidor ügyvéd Vág-Sellyéről eljegyezte *Neumann* Rózska kisasszonyt Nyitrán.

— **A sörkartell.** A szegedi kereskedők egyesületének elnöksége rendkívüli gyűlésre hívta tegnap az egyesület tagjait. A gyűlésen a fölött tárgyaltak, miként védekezzenek a sörgyárosok kartejje ellen. A kereskedők és vendéglősök kimondották, hogy a kartellben álló gyárak sörreit bojkottálják és a bojkottálást már a tegnapi nappal meg is kezdték. A kereskedők megszakitottak mindennemű üzleti összeköttetést a kartellált gyárakkal. Hogy a bojkottról a közönség is értesüljön, kimondták még az is, hogy a gyűlés határozatát kinyomatják és falragaszokat függesztenek ki mindenfelé a városban. Egyben elhatározta a gyűlés, hogy a kereskedelmi és iparkamara utján fölterjesztést intéz a kereskedelemügyi miniszterhez.

— **Halálozás.** *Farkas* Izidor, az Erdélyi Erdőipar Részvényirtaság cégvezetője folyó hó 12-ikén Dolj-Tuzlan elhunyt.

— **Leégett selyemgyár.** *Milánóból* jelentik, hogy a híres *bergamoi selyemgyár.* Olaszország egyik legnagyobb ilyen gyára ma teljesen leégett. A kár meghaladja az egymillió lírát.

— **Pusztító ciklon.** *Chalons sur Gaône*-ből jelentik, hogy tegnap este hat és hét óra között erős ciklon dühögött, amely házakat rombolt le és fákat csavart ki tövéből. A folyón több hajó elpusztult. Később felhőszakadás volt s a víz elöntötte az utcákat és bojtokat.

— **Öngyilkos nagykereskedő.** *Bauer* Lajos nagykereskedő pár nappal eze-ótt elűnt a fővárosból. Ma *Sziget-Ujjal* község előjárósága értesítette a főkapitányságot, hogy ott a Dunából kifogtak egy holttestet, amelynek ruháiban egy kulcsot, egy Lánchid-jegyet, egy írót, egy fűrdőjegyet és egy névjegyet találtak, amely *Bauer* Lajos névre szűtt. Zsebkönyvében *B. L.* monogram volt. Ezekből következtetve egészen bizonyos, hogy a kifogott holttest *Baueré*, aki beteges ember volt és valószínűleg e miatt lett öngyilkos. A zsebében 32 krajcár aprópénzt találtak.

— **A legszerényebb szélhámos.** A rendőrség hivatalos komolysággal jelentette tegnap, hogy *Hotsuh* Keresztély budapesti kertész tizenhat éves Krisztina nevé leányát megszőkötötte gróf *Behémó di Chamaur*-no, az olasz nagykövetség attaséja. A szép Krisztina énekesnő volt és e pályáján tett szert az előkelő ismeretségre. Azaz, hogy az előkelősége a gróf urnak kissé kétes. A neve ugyanis nem található a góthai almanachban. Ellenben, akinek van érzéke az orfeumi tolvajnyelvhez, menten észreveszi, hogy ez a Don Juan a világ legszerényebb szélhámosa. Alnevéhez ugyanis az ősi héber nyelvből kölcsönzött szavakat, amelyeknek ez a jelentőségük:

Behémó = marha,
Chamaur = számár.

A rendőrségnek persze nincs ideje etimológiai okoskodásra s így történt, hogy a legszerényebb szélhámos neve pontosan megjelent a hivatalos jelentésben, a fővárosi, a bécsi és a berlini újságokban.

— **A johstowni katasztrófa áldozatai.** A johstowni katasztrófa alkalmával szerencsétlenül járt osztrák és magyar munkások hozzátartozóit hivatalosan felszőitották, hogy amennyiben kártérítésre igényt tartanak, ebbeli igényüket jelentsék be az illetékes osztrák-magyar konzulátusnak, vagy a New-Yorkban székelő osztrák-magyar főkonzulátusnak.

— **Tanügyi kinevezések és áthelyezések.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter Tóth József soproni állami felső kereskedelmi iskolai tanárt a lippei állami polgári iskolával kapcsolatos felső kereskedelmi iskola igazgatójává, a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatába; Nagy Endre lippei állami felső kereskedelmi iskolai tanárt az alsó-kubini állami polgári iskolával kapcsolatos felső kereskedelmi iskola igazgatójává, a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatába; Vécsei János togarasi állami felső kereskedelmi iskolai tanárt, ezen minőségében, a miskolci állami felső kereskedelmi iskolához, a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatába; dr. Kóváry Sándor veszprémi és Czeglédy Elek miskolci állami felső kereskedelmi iskolai tanárokat a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatába; Haivax János szegedi állami polgári iskolai tanítót, képestit felső kereskedelmi iskolai tanárt, a besztercebányai állami felső kereskedelmi iskolához; Felcs István miskolci állami polgári iskolai tanítót, képestit felső kereskedelmi iskolai tanárt, a togarasi állami felső kereskedelmi iskolához; Révész Emil homonnai állami polgári iskolai tanítót, képestit felső kereskedelmi iskolai tanárt, az alsó-kubini állami felső kereskedelmi iskolához; Perl Mihály alsó-kubini állami polgári iskolai tanítót, képestit felső kereskedelmi iskolai tanárt, a nagy-becskeréki állami felső kereskedelmi iskolához; Lakos Soma türöcszentmártoni állami polgári iskolai tanítót, képestit felső kereskedelmi iskolai tanárt ugyanezen intézetben; Hollerung Károly brassói állami felső kereskedelmi iskolai helyettes és Hilkene Pülöp okleveles középiskolai tanárokat a brassói, illetőleg a türöcszentmártoni állami felső kereskedelmi iskolához, a IX. fizetési osztály második fokozatába, rendes tanárokká; áthelyezte továbbá: Szilágyi Adolf alsó-kubini állami felső kereskedelmi iskolai tanárt, ezen minőségében, a homonnai állami felső kereskedelmi iskolához; Eichner Zsigmond türöcs-szentmártoni állami felső kereskedelmi iskolai tanárt, ezen minőségében, az újvidéki állami felső kereskedelmi iskolához; Rátskay István kismátráki állami felső kereskedelmi iskolai tanárt, ezen minőségében, a soproni állami felső kereskedelmi iskolához; Bróder Gyula újvidéki állami polgári iskolai tanítót, ezen minőségében, a türöcs-szentmártoni állami polgári és felső kereskedelmi iskolához; továbbá Jánosy László rózsabegyői főgimnáziumi helyettes tornatanítót, a X. fizetési osztály 3. fokozatába, ideiglenes rendes tornatanítónak; és Kenedi Erzsébet nagyikindai állami polgári iskolai helyettes tanítónak a szombathelyi állami polgári segélyezett községi polgári leányiskolához, a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónak. Végül Gróf József somorjai államilag segélyezett községi polgári iskolai rendes tanítót, a veszprémi; Szava János alsó-kubini állami polgári iskolai rendes tanítót, a szigetvári állami polgári iskolához; Réthy Lajos czeglédi állami polgári fiúiskolai rendes tanítót, az ottani állami polgári leányiskolához; és Jankura Béla pinkatói állami polgári iskoai segéd-tanítót, a galgóczi állami polgári iskolához jelenlegi minőségükben áthelyezte.

— **Megszőkött örült.** *Vámházi* János 24 éves kertész, akit mint elmebetegét a lipóthmezei tépodyában állítottak, tegnap délután megszőkött. Vámházi a kertben dolgozott és amikor észrevette, hogy nem figyelik, átvette magát a kerítésen és elutott. Vámházinak ez már a második szökése a tépodyából. Első alkalommal hamarosan elögték. Most azonban nem éri semmi baj a szökővenyt, mert mint teljesen

gyógyultat a napokban akarták elbocsátani a tépodyából. A fiatal ember nem tudta bevárni szabadulása napját és tegnap elmenekült az élő-halottak házából.

— **Gyilkosság a vasuton.** *Párisból* táviratozzák, hogy dr. *Ordenstein*, az a német állam-polgár, aki ellen tegnap a páris-versaillesi szemlélyvonaton gyilkos merényletet követtek el, belehalt sebébe. Hosszas vallatás után azt mondta az elfogott merénylő a rendőrségen, hogy *Chabariex* Firminnek hívják, Champagnacban született, postahivatalnok volt, de most már négy hónap óta rendelkezési állományban van. Hogy miért akarta dr. *Ordenstein* megölni, azt nem akarja elárulni. A rendőrség házkutatást tartott a merénylő lakásán, de semmi gyanusát sem talált. Azt hiszik, hogy a gyilkosságnak nem rablás volt a célja. Radolin herceg német nagykövet, a párisi német segítőegyesület diszelnőke és báró *Tonn* bajor ügyvivő, az egyesület alelnöke résztvevőket fejezték ki a meggyilkolt dr. *Ordenstein* rokonsainak. *Ordenstein* 25 év óta orvosa és disztagya volt ennek az egyesületnek.

— **Puskapor-robbanás egy bányában.** New-Yorkból szörnyű katasztrófáról adnak hírt. *Park-City* mellett (Utah államban) a Daily West-Mine két nagy puskapor-tárolója felrobbant. A szerencsétlenség idején százötven ember volt a bányában. Huszonkét holttestet és huszonegy súlyosan sebesült bányamunkást már kizhoztak a bányából. Attól tartanak, hogy a tűz az Ontariobányára is kiterjeszkedik, amelyben száz munkás dolgozik.

— **Tanárok tisztelgése.** A tanítóképző-tanárok szűnési tanfolyamának halgatói testületileg tisztázték tegnap dr. *Azamély* Lajos miniszteri tanácsosnál, a kultuszminisztérium tanítóképző ügyosztályának vezetőjénél. Dr. *Kovács* János üdvözölő szavaira a tanácsos örömet fejezte ki, hogy a tanfolyam minden tekintetben jól sikerült s azt a meggyőződését, hogy az itt-ben rendezett tanfolyamokkal jobban alkalmazkodhatnak a szükségletekhez és tömegesebb hatást lehet elérni, mint a külföldiek látogatásával. Arról azonban nem szándékozik lemondani, hogy egyesek a külföldi viszonyok közvetlen szemlélete végett tartósabb tanulmányutakra küldessenek.

— **Elveszett ezresbankok.** Szabadkáról jelentik: *Belosavocs* bornagy ezresbankos a szabadkai pályaudvaron nyolc darab ezresbankot elveszített. A megtalálónak 4000 korona jutalmat ígér.

— **Agyonlőtt katona.** Tuniszból telegráfjálak: Egy *Chiboule* nevű katona, aki büntetésből szolgált, az éjjel megtámadta az egyik kaszárnya puskaporraktárának őrségét, mire az őrség agyonlőtte. A vizsgálat adatai arra vallanak, hogy *Chiboule* tel akarta gyújtani a puskaporraktárt.

— **A trieszti pincérek mozgalma.** A trieszti pincérek sztrájkra készülnek. Követelik, hogy a borra-valót szüntessék meg és a kávécos adjanak nekik részt jövedelmekből. Hattagu bizottságot küldtek ki a sztrájk előkészítésére, melyet e hó huszadikán akarnak megkezdeni. A pincérek régi, jogos követelése az, amit most a triesztek is követelnek s ideje már, hogy erőlyesen lépjenek harcba minden tekintetben indokolt jogaik kivívására.

— **Elfogott sikkasztó.** Megirtuk a mult héten, hogy *Simai* és *Lengyel* dívatáru-égg teljelentést tett a rendőrségen könyvelője, *Gyenes* Miksa ellen, aki 1400 korona esikasztása után megszőkött. A rendőrség közözelelevele folytán elögták a sikkasztót *Karlsbad*-ban. A pénzzel *Gyenes* a karlsbadi löversenyen játszott, még pedig fényes eredményvel. *Gyenes*nek ugyanis 2000 korona készpénzt találtak, tehát hatsz koronával többe, mint amennyit elikkasztott. A rendőrség megindította a sikkasztó kiadatása iránti eljárást.

— **Letartóztatott tolvajbando.** Veszedeles tolvajbandát tartóztatott le a napokban a rendőrség. A tolvajbando három nőből állt. *Lakatos* Szidónia petőbenyei születésű 17 éves cseléd, *Volcz* Etel 25 éves munkanélküli levő szakácsnő és *Kovács* Istvánné született *Saloncz* Karo in bekényi születésű 24 éves rovvot multu asszony a három veszedeles nő. Hónapok óta az utcákon meglettek a csomagmal járó gyermekeket. Hamis címekekkel ellátott levelekkel felküldötték a házakba és addig elszedték tőlük a csomagokat. Amikor a gyerekek visszakérültek, az asszonyok természetesen megszőkött. Legutóbb egy tömő-utcai szénkereskedő két gyermekét fosztották ki. Azonkívül kis leánykát fölbevalóit is lopkodták. Visegrádi-utca 61. számú lakásukon a rendőrség 70 zálogcédut talált. Károsultak jelentkezhettek a főkapitányságon. (II. em. 56.)

— **A kaszárnya tika.** *Gerber* Jenő közhuszár, aki a Ferenc József-huszárkaszárnyában szolgált, tegnapelőtt szolgálati fegyverével melibe lötte magát. A golyó a hátán jött ki s a falba furdott. A szerencsétlen ember azonnal meghalt. Zseibeiben levelet találtak, amelyben elmondja öngyilkossága okát. Az öngyilkos utolsó sorai szerint szakaszvezetője és kaplárja folyton üttöttek-verték, kint-tak, ugy, hogy e miatt megunt az életét s kijelenti a levélben, — amelyet még július 6-ikán írt meg — hogy a sok kiadás elől a halálba menekül. Az öngyilkos huszár

holttetését a XVI-os számú katonai kórházban felboncolták. A holttészen kék és zöld foltokat és valószínűleg kardöltés származék sebeket találtak. A katonai hatóság az öngyilkos huszár szüleit csak tegnap értesítette a szomorú esetről, úgy, hogy ezek a temetésre, amely ma délután ment végbe, meg sem érkezhettek. A vizsgálat folyik az ügyben.

— **A rab és az auditor.** A tegnap elhunyt Lipsey Péter egri közjegyzőről, Hevesmegyei közéletének e nagyérdemű és tisztelt alakjáról kedves kis történetet mond el egy tisztelője. *Tátra-Lomniczen* tudult néhány évvel ezelőtt az öreg ur fiával, Lipsey Ádámval, az ismert kitűnő publicistával együtt. Séta közben találkoznak egyszer egy öreg kegyelmes urral, aki valamikor aktív politikai szerepet vitt, régebben pedig, az abszolutizmus alatt, osztrák szolgálatban volt. A kegyelmes ur megszólítja a fiatal Lipseyt, akit Budapestről ismert és bemutatkozik az öreg urnak is, A kölcsönös megismerkedés után merőben megnézi egymást a két öreg. A kegyelmes ur megszólal:

— Ugyan kérlek, nem találkoztunk mi már egyszer valahol?

— De igen, kegyelmes uram, találkoztunk már.

— Vajjon hol találkozhattunk? Akármenyire megerőltetem a memóriámat, nem jut eszembe.

— Én sem tudom már hol, felelte az öreg Lipsey, de tudom biztosan, hogy találkoztunk valamikor, de az régen volt.

Mikor aztán a kegyelmes ur odább ment, felvilágosította Lipsey Péter a fiát:

— Emlékszem biz' én a találkozásunkra nagyon jól, csak nem akartam zavarba hozni. Mikor az osztrákok becsukták, akkor ő volt a vizsgálóbíró...

— **A méregkeverő ápolónő.** A napokban állt bírál előtt a *Toppan Jeanette* nevű amerikai ápolónő, aki harmincegy betegét megmérgezte. Az ápolónőt a tárgyalás befejeztével az örültek házába szállították. A gyilkolási mániában szenvedő ápolónő bevallotta, hogy összesen harmincegy lelkét küldött a másvilágra. Mikor a törvényszék kimondta, hogy az örültek házába zárják, azt felelte, hogy nagyon jó lesz, mert ő maga is belátja, hogy neki nem jó szabadon járni. Az ellen azonban határozottan tiltakozott, hogy őt örültek mondják.

— Hiszen én nagyon jól tudtam, — mondta ügyvédjének, — hogy gonoszsgát cselekszem, hát hogyan lehetnék én örült? Hiszen az örült nem tudja tetteinek jó vagy rossz voltát megítélni!

A gyilkolási szenvedély saját vallomása szerint már gyermekkorában megvolt benne, de csak meglehetősen kezdte iszonyatos szenvedélyét kielégíteni. A meggyilkoltak nagyrészeinek neveit is el tudta sorolni. A gyilkosságok legtöbbször morfiummal követte el. Ilyen módon küldte a másvilágra Davisnt, Brighamnt, Calkins Flórát, Bamister Ednát, Connors Myrárt és egy Mc. Nearnt névű asszonyt, aki legjobb barátja volt. 1895-ben Dunham Izraelt mérgezte meg, 1895-ben ugyancsak megmérgezte ennek feleségét. A többiek nevére már nem emlékezett jól, de nyomtatékosan hozzátette, hogy összesen harmincegy embert pusztított el. Arra a kérdésre, hogy miként pusztította el áldozatait, azt felelte, hogy a legtöbbet morfiummal. A morfiomot ásványvízbe keverten adta be az áldozatoknak s ha ez nem mutatkozott elég erősnek, akkor injekciót alkalmazott. Azért használta a morfiomot, mert az a legnehezebben főlismerhető s nem olyan föltűnő, mint más mérgek. Az ügyvéd azon kérdésre, hogy vajjon nem érez-e lelkiárdulást, azt válaszolta, hogy nem érez semmit és nem is érzett soha.

— Mikor a legjobb embereimet elpusztítottam, még azokat se sajnáltam. Néha-néha ugyan mintha megbántam volna e tettemet, s olyankor gyorsan orvost hívtam, hogy megmenesse a baldoklót. Sikerült is némelykor egyet-egyet életre hozni, de csak nagy ritkán. Ha azután az illető meghalt, egy csöppet se bántam. Sokszor végiggondoltam már az eddig elkövetett gyilkolásaimat, de nem tudok miattuk bánkódni.

A tíz évtől tartó gyilkolásnál csak a harmincegyedik áldozatnál jöttek rá a dolgokra. Ezt maga *Toppan Jeanette* úgy magyarázza, hogy nagyon gyöngében bánta betegjeivel s úgy ismerték, mint a legügyesebb ápolónők egyikét.

— **Az osztálysorsjáték húzása.** Az osztálysorsjáték mai húzásán kihúzták a *nyolcvanezer koronás* főnyereményt. *Huszezer koronát* nyert 58169. *ötezer koronát* 68873. *kétezer koronát* 16156 8284 20628. *ezer koronát* 99351 12021 80144 76234. *ötszáz koronát* 10351 18290 85261 6020 18450 50338 80535 89549 7223 19945 23550 59562 73966 70713 7388 78130 72776.

Az osztálysorsjátékot tegnap 7 óráig húzták alkalmával 80.000 koronás főnyereményvel kisorsolt 99590 számú sorsjegy *Kováry Armin* bank- és váltó-tulaj, osztálysorsjáték főelárúsi helye (Budapest, IV. Ferenciek-tére 9.) által 4 negyedrészen adatott el.

— **Öngyilkos fiatal leány.** Ma este féltiz tájban a Lípót-körút 20-ik számú ház III-ik emeletéről egy körülbelül 18—20 éves leány, aki varrónőnek, vagy cselednek néz ki, az udvar közvetéire vetette magát s szörnyet halt. A rendőrség eddig nem tudta megállapítani személyazonosságát. Holttetését az orvostani intézetbe vitték.

— **Rendőri hírek.** A Dohány-utca 100-ik számú házában ma *Enderik Ferenc* temetkezési vállalkozó ravatala meggyuladt s nagy lánggal égett. A tüzet a VII-ik kerületi tűzörség oltotta el. — Az éjszaka a Margitidről egy ismeretlen férfi a Dunába ugrott és elmerült. — *Jedn Artur* vasuti mérnök Nefelejcs-utca 65. szám alatt lévő lakását ismeretlen tettesek tolvajkuloscsal felnyitották és három takarékpénztári könyvet s több ékszer, összesen 2460 korona értékben elloptak. — *Masberger* Mariika 18 éves leány ma a Hungária-ut 91. számú lakásán marólingot ivott s a Rókusba vitték. Leveleben azt mondta, hogy mostohája rossz bánásmódja miatt akart öngyilkos lenni. — A rendőrség letartóztatta *Matusok Róza* kisbéri születésű 23 éves cseledleányt, aki *Szeid János* magyar államvasuti váltóórnel szolgált Almásylüzitón. Alig állott azonban pár napig szolgálatban, amikor egy éjszaka feltörte gazdája szekrényét és abból a szegény váltóór keservesen megkakarított 272 korona készpénzt és 200 koronát érő ruhaneműjét meg ékszerét ellopta, azután *Budapestre* szökött. Megmotozásakor nem találták meg nála az elloptott tárgyakat. Azt mondja, hogy töle is ellopta valaki, amikor egy tő partján a fűzesben aludt. — *Spitzer* Vilmos kereskedő feljelentést tett a rendőrségre, hogy *Klein Jakab* mezőkeresztési születésű 28 éves segédje 400 koronát érő árut elloptott. A feljelentésre a rendőrség letartóztatta a tolvaj kereskedő-segédét.

— **Cigányzene a Telefon Hírdombban.** A Telefon Hírdomb mindazon előfizetői, kik az estét otthon töltik, kellemes szórakozásban részesülnek, ma este az Emke-kávéházból közvetítelt cigányzene által. Nyolc órakor megszólal a cigányzene s este tízenegy óráig folyton hallható a kellemes muzsika. Ezen zenévitelt csak 8 óra 15 percek szünet megszakítást, amikor a külföldi tőzsdeárlatok kerülnek felolvasásra; s féltiz óra, amikor az est folyamán érkezett legújabb hírek és táviratok felolvasása van napirenden.

(x) **Fratelli Deisinger** fűmei és trieszti kávé-, tea-és rumbezőzatali cég Budapest, Ferenciek-terén lévő raktára meggyulik augusztus 1-én.

(x) **Magyar Olajpár-Részvénytársaság** Budapest. Gyár: IX. Soroksári-ut 11. Iroda: VII. Károly-körút 3. Vásárol: lenmagot, kendermagot, repkét, gomborkát, napraörögöt, ricinusmagot, tökmagot. Szállít: Repeogócsát, tökmag-, napraörögógógócsát, gépola, érgóla, petróleumot, karbolíneumot, thowote-kenőcsöt és kocsikenőcsöt. Részletes prospectus és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldeték.

A Campanile romjai.

Budapest, július 16.

Mialatt az egész civilizált világból még egyre érkeznek Velencébe a részvétáviratok s a világ-sajtó hosszú cikkekből foglalkozik a velencei katasztrófával, Velence tanácsa erőlyes intézkedéseket tesz, hogy a bedőlő Campanilet föltámaszsa halottaiból s megmentse, amit még megmenteni lehet. Az olasz közoktatásügyi miniszter, aki tegnap érkezett Velencébe, a katasztrófa színhelyén maga vezeti a munkálatokat s főleg arra terjed ki gondolja, hogy az elpusztult loggia romja alól mindent megmentsenek, ami még épségben maradt. A Márk-templomtól bezárták s ma este az összes harangokat megkondították a gyász jeléül. A beomlott Campanile körül folyó mentési munkálatokról, a hatósági vizsgálatról ma a következőket jelentik:

(A vizsgálat.)

Velence, július 16.

A vizsgálat végleg megállapította, hogy sem a Márk-templom, sem a Doge-palota nem forog veszélyben.

A tanács ma Mauzallo képviselő indítványát, — mely szerint mindenki ellen, aki a műemlékek felügyeletével meg volt bízva, indítsák meg a vizsgálatot, — a gyászra való hivatkozással elvetette.

Velence közönsége evvel a határozattal nincs megelégedve s még mindig folytonos tüntetéseket rendez Vendrasco mérnök ablakai alatt, aki megővendőlte a katasztrófát. Vendrasco ma beszédet intézett a néphez s kijelentette, hogy a San-Stefano tornya is rövid időn belül össze fog dőlni.

Az építészeti bizottság azt is megállapította, hogy a torony bedőlött nem az alapzat süllyedése, hanem feltétlenül az a falhasadás okozta, melyet 1745-ben vettek először észre a toronyon.

(Egy szemtanu.)

A Campanile összeomlása szerencsére a lehető legkedvezőbb körülmények közt történt. *Capari* mérnök, akinek tulajdonképpen csak a rongálás kijavítására irányuló elemunkálatokat kellett végeznie, bizonyos fölelemtől indítva, egy 18 méter hosszú létra segítségével alaposan vizsgálatni kezdte a tor-

nyot és ekkor idejekorán észrevette, hol a baj. Tele földvel kiáltotta le a létráról a Márk-térre:

— Meneküljenek, összedől a torony!

Alig volt annyira ideje, hogy a maga életét megmentse. Neki köszönhető, hogy emberélet nem esett áldozatul a szerencsétlenségnek.

(A mentés.)

Velence, július 16.

A törmelék eltakarítását emelőgépekkel végzik. A művészeti bizottság folytonosan jelen van a munkálatoknál. A teret, melyet tegnap óta sűrű és vastag porréteg takar, ezrével lepik el a kiváncsiak. Különösen sok művész, festő és szobrász érdeklődik a mentési munkálatok iránt. A loggia ércapuját tegnap sértetlenül megtalálták, ugyszintén ráakadtak az oszlopok egyes tőrédkeire is. A bronz-szobrok még mindig a romházak alatt vannak. A beomlott torony törmelékei között van még több nagyrétekű festmény is, amely a remek *Libreria* falait díszítette. Elpusztult *Tintorettonak* „Szent Márk egy hajótörött száracónt ment meg” című nagy képe és *Paolo Veronese* három oval képe, amelyek a *Be-csületnek*, a *Mathematikának* és a *Zenének* allegorikus képei. A könyvtárteremben lévő apróbb márványszobrocskák legtöbbje szintén elpusztult. A prokuráciák iver ellenben sértetlenek maradtak.

A romok eltakarításával megbízott mérnök azt állítja, hogy a *Libreria* északi homlokzata, amely a Doge-palotával szemben fekszik, szintén megpreedett minden pillanatban attól kell tartani, hogy összedől. Biztonság kedvéért elzárták a Szent Márk-templomot és a Doge-palota megtekintését sem engedik már meg. A prokurátia épületeinek egy részét ípalánkkal vették körül.

(Vendrasco nyilatkozata.)

Vendrasco, az a 88 éves építész, akit most annyit emlegetnek Velencében, mert már 12 évvel ezelőtt megővendőlte a most bekövetkezett katasztrófát, azt mondta egy újságírónak, hogy a torony ezéves fennállása természetesen nyomot hagyott és nagyon meggyengítette, de körültekintő, céltudatos munkálattal meg lehetett volna menteni a toronyt. A szerencsétlenség közvetlen oka abban az esztelen munkában leledzik, melyet egy héttel ezelőtt azért rendeltek el, hogy a *Loggia di Sansovino* kijavítsák, amely a toronyról leesegező eső folytán megrongálódott. A torony megfelelő falán függőleges nyílást ütöttek, hogy egy kőcsatornát alkalmazzanak rajta. A nyílás következményképp a torony kidagadt és a loggiával együtt tönkre ment.

(A részvét.)

Velence, július 16.

A város gyászában az egész civilizált világ osztozik. Majdnem minden olasz városból érkeztek sürgönyök *Grimani* polgármesterhez s Olaszország minden falujából ajánlottak pénzüseglyt a Campanile fölépítéséhez. A német birodalmi kancellár távirata nagyon jó hatást tett a lakosságra. A távirat így szól:

A gyönyörű torony pusztulása megröndített. Kérem a polgármester urat, fogadjja igaz rokonszértem kifejezést s tolmácsolja Velence népének. Renélem, hogy a monumentális toronyt újra fölépítik s régi dicsőségében megőrzik. *Bülow*.

Vilmos német császár, aki jelenleg az északi tengeren utazik, utközben értesült a Campanile beomlásáról és táviratban kérte meg a velencei német konzult, hogy a városi tanácsnál jelezze ki részvétét.

A velencei prefektura a veneziai kerület vidéki prefekturáihoz fölhívat intézett, amelyben a Velencét ért nagy vesztéséget tudtukra adja s egyuttal fölkéri őket, hogy nyugtassák meg a Velence sorsáért aggodókat.

A velencei patriárka három napig tartó báládó istentiszteletet rendelt el, annak öröme, hogy a torony bedőlésekor emberélet nem esett áldozatul.

Velence, július 16.

A polgármesterhez szakadatlanul jönnek adományok Olaszország minden részéből és a külföldről a Szent Márk-templom harangtornyának felépítésére. *Breda* szenátor Pádovából 100.000 lírát küldött erre a célra.

Velence, július 16.

Nasi közoktatásügyi miniszter ma délután megjelent a községházán és a tartományi tanácsban és a kormány nevében részvétét fejezte ki a Velence városát ért szerencsétlenség alkalmából. A tartományi tanács elhatározta, hogy 200.000 lírával járul hozzá a harangtorony felépítésének költségeihez. A városi hatósághoz folyton érkeznek adományok. Eddig az adományok összege körülbelül egy millió líra.

Róma, július 16.

A Stefani-ügyökség jelent: A velencei német konzul a projektussal Vilmos császárnak Bergenben feladott táviratát közölte, amelyben a császár utasítja a konzult, hogy nevében legmélyebb sajnálkozásának adjon ki elejét a nagy szerencsétlenség időit, amely Velencét és az olasz művészetet érte, amely őt a legnagyobb bámulattal tölti el. *Barrère* francia nagykövét is azt az utasítást kapta kormányától, hogy az olasz kormányának rokonszenvét és mély sajnálkozását fejezze ki a Velencét ért szerencsétlenség alkalmából.

(Az új Campanile.)

Veneza, július 16.

Bizonyos immár, hogy a harangtornyot újból fölépítik. Remélik, hogy az újraépítés nem ütközik igen nagy akadályokba, mert pilotázni nem kell. A megemelt köveket gondosan megőrizzik s beillesztik az új torony falazatába. Egyelőre a Palazzo Ducale udvarára gyűjtik ezeket a törmelékeket. Kiderült, hogy az idegenek közül némelyek igen értékes köveket vittek el magukkal emlékül.

A képviselőházhoz már beterjesztették a Campanile fölépítése céljaira rendezendő sorsjáték tervezetét. A javaslatot sűrűsen el fogják intézni. Az általános vélemény az, hogy a tornyot épp úgy kell fölépíteni, mint ahogy összedőlése előtt volt. A kormány egy millió lírát, Veneza tanácsa pedig ötszáz ezer lírát szavazott meg az építésre.

Bécs, július 16.

Suess tanár, a kiváló geologus, a bécsi tudományos akadémia elnöke egy újságíró előtt kijelentette, hogy azokat a rémhíreket, melyek a Campanile bedőlésével kapcsolatban elterjedtek, nagyon túloztak tartja. Véleménye szerint a Campanile összedőlését nem a talaj csuszamlása vagy süppedése okozta, de a legutóbbi földrengések sem tekinthetők a bedőlés okának. A Campanile az idők folyása rongálta meg. Eppen azért — mondotta Suess — nem lehet oly rémképeket festgetni, hogy Veneza nemsokára a pusztulás áldozata lesz. A lagunák városra csak oly mértékben van kitéve az enyészetnek, mint akármilyen más emberi alkotás. A Márk-téren még nagyon sok, utánunk következő nemzedék fog gyönyörűséget lenni.

Hogy fizessünk a konflisnak?

— Több jelenet. —

Ma kaptam egy szomorú levelet. Az írója azon kesereg, hogy a konfliskocsisok lenyuzzák a kocsiszó emberiségről a bört és még csak meg se köszönik. A levélíró arra kér, hogy „gunyoljam ki ezt a visszaélést”, amit, mint a konfliskocsis régi elensége, a legnagyobb örömmel teszek meg. A nyájas levélíró azonfelül tölem kér tanácsot, hogy miként fizesse a kocsist. Erre is válaszolok.

Kezdjük azzal, hogy a konfliskocsis fizetés utáni viselkedésének négy módja van. Ime:

I.

A vendég (kifizeti a kocsist): Itt van.

A kocsis: Köszönöm. Alásszolgája.

(Elhajt).

A vendég: A nyomorult megköszönte a pénzt, tehát legalább harmino krajoárral fizettem többet, mint amennyi járt neki. Azonkívül köszönt is, tehát egy koronával fizettem tul. No, majd máskor... (Dühösen megy haza.)

II.

A vendég (kifizeti a kocsist): Itt van.

A kocsis: Alásszolgája.

(Elhajt).

A vendég: Nem köszönt meg a pénzt, de nekem köszönt. A tulkiadás tehát még mindig harmino krajoár. No, majd máskor... (Fejcsóválva megy haza.)

III.

A vendég (kifizeti a kocsist): Itt van.

A kocsis szó nélkül elhajt.

A vendég: Nem köszönt, nem köszönt meg a pénzt, de nem gorombáskodott. Tehát még mindig többet fizettem, mint kellett volna... No, majd máskor... (Elmélásva megy haza.)

IV.

A vendég (kifizeti a kocsist): Itt van.

A kocsis: No hiszen, mondhatom, szép gavalér az ur!

A vendég (örömmel): Ah! Végre! Végre eltaláltam! Most már legalább biztos, hogy annyit kapott, amennyi a taksa szerint jár neki! (Vidáman megy haza.)

Nyájas levélíró, mint a Lipótvárosban mondják: itt van a kutya elásva. Próbálja ki az itt előadott módszer szerint a rendes komfortábilis kocsisát s e szerint fizessen. A bérkocsis-iparistület sohasem fogja őnt diszelnökévé választani, de legalább megmarad a pénze. És mondja önről a kocsisok közvéleménye, hogy nem gavallér... — o. —

SZINHÁZ, ZENE

**** Városligeti szinkör.** Ujházi Ede csütörtökön *Szigligeti: A vén bakancsos és fia a huszár* című darabjában folytatja vendégjátékát a Városligeti Szinkörben. A közönség nagy érdeklődéssel való tekintettel Ujházi vendég szereplését meghosszabbította; a *Cifra nyomorúság*, a *Kölesönként vélelmény* és a *Coz és Box* című darabokban játszik még a mester. — *Feld Mátyás* bohózata. A *demokrata* legközelebb megéri már huszonötödik előadását. — Az énekes személyzet nagyban készül Zihrer operettjére, a *Három jó kívánságra*. Ezenkívül javában folynak a próbák *Favagó Jenő* és *Márkus Géza: A hét Schléssinger* című eredeti bohózatából.

**** Vakok hangversenye.** A Vakokat Gyámolító Országos-Egyesület elhatározta, hogy a vakok országos intézetének árnyas kertjében üveztet díszteremben (István-ut 96. szám.) hetenként két előadással, csütörtök és vasárnap délután saját céljaira hangverseny-sorozatokat rendez. Csütörtök délután íőleg a klasszikus zenét fogják kultiválni, vasárnap délután pedig klasszikus és népies irányú műdarabokat íognak előadni. Az első hangverseny július 20-án délután öt órakor lesz. Belpolgék egy kapható a vakok ipari munkáinak két előrúsi helyén: VII., Király-utca 72. sz. alatt és IV., Kaplony-utca 1. szám alatt az Egyetem-tér sarkán.

**** Főr a Moharóza miatt.** Hubay Jenő legújabb operájának, a *Moharóza*nak szövegét tudvalevőleg *Rothauer* Miksa írta, *Quida: Két kis facipó* című novellája után. A *Moharóza* már az Operaház tavalyi idényére ki volt tűzve előadásra, de Burrián eloglaltsága miatt a jövő szezonra halasztották. Most azonban a párisi Opera Comiqueban egy *Mugette* című operát készítenek elő, amelynek szerzői *Carré* és *Missa*. Ez az opera is négyfelvonásos és szintén a *Két kis facipó* nyomán készült. A magyar szerzőknek engedélyük van a nevezett novellának operai feldolgozására, miért is egy párisi ügyvéd által jogjok jogait megvédeni.

**** A nagyszombati szinkörtület.** A nagyszombati szinkörtület bizottság a város színházát ismeltén *Szabadhegyi* Aladár színigazgatónak adta ki egyhangulag, a nagyszámú pályázók közt a *Szabadhegyi* szintársulata ezidőszertint Kispesztben működik a legnagyobb sikerrel.

**** A rögtönzés.** Érdekes színházi pert tárgyalnak a napokban Londonban. A perre egy énekes-színház tagjának rögtönzéseit adtak okot. A *The Chinese Honeymoon* című operetemben *Lionel Rignold* esténként az izléstelen és rossz tréák tengerét zudította a jámbor közönségre. Végre megsokallotta az igazgató a művész eme kirohanásait s felszólította, hogy hagyja abba a rögtönzéseit. A színész — a darab sikere érdekében — vonakodott engedni meskedni. De az igazgató sem tágított s a huzavonának az lett a vége hogy *Lionel Rignold*ot kitétték a színházból, mire ez beperelte volt igazgatóját. A bíróság nem találta elég súlyos oknak a rögtönzést arra nézve, hogy azért az igazgató elbocsáthassa színházának tagjait s meg is ítét a panaszosnak 8000 shilling kárterítést.

**** Nyilatkozat.** A következő sorok közlésére kértünk íől:

A Magyar Színházra és személyemre vonatkozó sokféle híreszteléssel szemben tisztelettel tudatom, hogy *Evva Lajos*, részvénytársasági elnök ur kezéhez lefiztettem a mai napon esedékes félévi bért amelynek biztosítékául különben is egy egész évi bérösszeg, azaz készpénzben lefizetett 36.000 (harminhatszáz) koronám van a színházra és a részvénytársaság bérházára bekebelezve. *Leszkay András*, a Magyar Színház bérlő-igazgatója.

**** Császári kiténtetés.** Berlinből táviratozzák: *Vilmos* császár *Schlenther* Pálné asszonynak a Königlliches Schauspielhaus jeles tagjának, aki a bécsi Burgszínház igazgatójának a felesége huszonkét esztendei művészi tevékenységének elismerésül, gyémántokkal kirakott értékes karperecet küldött ajándéka.

**** Saharet.** Berlinből táviratozzák: *Saharet* aszszony, az ausztráliai táncosnő, súlyosan megbetegedett. A táncosnő Amerikába akart utazni, ahol hosszabb vendég szereplésre szerződötték s az utat most bizonytalan időre el kellett halasztania.

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **Történetek.** A *Történetek* című novellás kötet szerzője *Nógrádi László*. A magyar elbeszélőirodalomnak e fiatal jelesét olvasóink jól ismerik, e hasábkon jelentek meg legszebb munkái s nevének megérdemelt népszerűségében ez újságnak van nagy része. Kötetében találkozzunk tehetségének minden kiválóságával. Olvasván történeteit, gyönyörködünk elbeszélésének magyáros amatában, élvezzük érdekes mese-szöveget, írásának stílusbeli kerekességét és a természet imádásából fakadó igaz poézisét. Ez az író csak azt örökíti meg, amit lát s úgy ír meg mindent, ahogy látja; a közvetlenség és a természetesség művészi színei teszik változatossá elbeszéléseit, amelyeknek a hősei, a szereplői, az epizód-alakjai csupa vérből és húsból való emberek. Ráösmertünk Kerek Jánosokra, Bükkös Istvánokra, Grün Mórira, Csicsói Pistára, meg a lausi portára, a vadvirágos mezőre, a csöndes falura, mivel a való élet igaz lükettése valamennyi történet. Es az egyszerű emberekről szóló, egyszerű történetek érdekesek, szívesen olvassa ezeket mindenki, mert nemes érzések csatája mindegyik mese. Nehéz a választás, ha meg akarjuk mondani, melyik elbeszélés a legsikerültebb e könyvben, mert egyenletes, kiforrott tehetség alkotása valamennyi. Legjobb is, ha valamennyit elolvassuk, pompás szórakozás ez, mivel érezzük, hogy igazi poéta társaságában vagyunk. *Nógrádi László* jó másfélszáz oldalas kötetet csinos kiállításban a *Franklin-társulat* kiadásában jelent meg, ára lüzve 3 korona, diszkötésben 5 korona. Megrendelhető a kiadócégnél: IV., Egyetem-utca 4.

○ **Damjanich fia.** A szabadságharc dicsőséges vértanúja, *Damjanich János* fiaimnak szólította a katonáit, a harmadik zászlóalj vitéz honvédei meg apámnak hívták a tábornokot, aki hősi halált halt a tizenhárom vértanu között. A vértanu és honvédek a szereplői *Farkas Emőd* történeti regényének. A kitűnő szerző nagy szeretettel foglalkozik a szabadságharc történetével s már íőbb érdekes regényt írt a hősi korszak törtéjára alapján. A legújabb regénye talán valamennyi között leginkább sikerült. A kor, melyikben a történet lejátsszódik, az alakok, akik a mesének életet adnak, s a lelkesedés, amely végig vonul ezen a munkán, a regényt minden részletlen vonzóvá teszi. Megható szerelmi történet folyik le a csataiban; egy hős leányzó a haroba követi vőlegényét s vele együtt vívja a magyarság nagy csatáját. Eleven színekkel, megkapó képekkel s érdekes meseszövevvel kelti életre a szerző a hősi kor dicsőséges napjait. Regénye méltán tarthat számot a hazafis közönség érdeklődésére; meg is érdemli a szerző ideális célzatu munkásságának támogatását, mert a csinos kötet jövedelme első alapja lesz *Damjanich érszobrának*. A regényt a *Damjanich-asztaltársaság* adta ki; ára 2 korona.

Nyiltér.

Evenkinti előállítás
39 millió szelencze.

NESTLE

gyermekliszt

teljes táplálek

és csecsemők és gyomorbelegék számára

legjobb hávási tejet tartalmaz

Naponkinti tejfogyasztás 184000 liter.

Az Erdélyi erdőipar részvénytársaság mely megilletődéssel jelenti sok évi hű és buzgó főtisztviselőjének

Farkas Izidor

cégevezető urnak

f. hó 12-én Dolnji-Tuzlán hirtelen történt gázos elhunytát.

A megboldogultnak hűlt tetemei f. hó 17-én délután 4 órakor fognak az új izraelita temető halottasházából örök nyugalomra helyeztetni.

A kötelességűdó és puritán jellemű tisztviselő eme mintaképének emléket mindenha becsben fogjuk tartani.

Budapest, 1902. július hó 16-án.

Nyugodjék békében!

Özv. Farkas Izidorról egy a saját, mint gyermekei, Ignác és Gizella és az összes rokon-gyűlésben, fájdalomtól lesújtottan jelenti, hogy a legjobb férj, apa és rokon

Farkas Izidor ur

f. hó 12-én Dolnji-Tuzlán hírtelen elhunyt. A drága halott földi maradványait f. hó 17-én d. u. 4 órakor fogják a budapesti új ízr. temető halottasházából örök nyugalomra helyezni.

Béke poraira!

Budapest, 1902. július 16.

Saison: Május 1-től szept. végéig.
Gyógyeszközök: Alkalkium-muriatikus források, nárv, elej-
 lízát tej (szaraz tápláló), kefir, fenyő-
 és kórogyinálások, forrássá széttelekesező magán kama-
 rákban, pneumatikus kamrák, szénasavas-, acél- és pezsgő-
 üdítők. Hidrogén gyógyintézet.

LEICHENBERG gyógyhely

Javallat: Gágbetegségek, légző- és emésztőszervi bajok,
 valamint vészegénység stb. **Ellenjavallat:**
 Aszkar.

Prospektus és felvilágosítás ingyen. — Lakás és kocs meg-
 tudósítás a gyógyfürdő igazgatóságánál Gleichenberg.

(Az e rovat alatt közlőtteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A börtönök vizsgálása.** A közigazgatási bizottság börtönvizsgáló küldöttsége tegnap terjesztette elő jelentését a múlt hónapban a főváros területén levő fogházak megvizsgálásáról. Eljárt a küldöttség a törvénykezési palotában elhelyezett büntető-törvényszéki fogházban, a főkapitányi épületben levő fogházhelyiségekben, az V. és a VII. kerületi kapitányságok fogdáiban és a moconyi-utcai fogház tolonchelyiségeiben. A büntető-törvényszéki fogházról dicsőremléssel emlékszik meg a küldöttség, mely az ott tapasztalt rendet és tisztaságot, a rabélelmélet, foglyelmelet és egészségi viszonyokat mintaszerűeknek mondja. Kiemeli a jelentés, hogy a nevezett fogházban a jó magaviseletű rabok használatára vagy 200 kötetből álló rakkönyvtár van, mely Kisfaludy László fogházgondnok kezdeményezésének és társadozásának köszönhető. A többi helyeken a küldöttség apróbb és nem lényeges hiányokat észlelt és ezek megszüntetése végett a közigazgatási bizottság az illetékes miniszterhez feltérjesztést fog intézni.

§§ **Váltóhamisítás.** Pollák Samu könyvelő két esztendő előtt a Frommer-tesztvérek budapesti cég nevére 1400 korona értékű váltót hamisított. A pénzzel külföldre szökött, de a lelkisimulát nem hagyta nyugodni s levelet írt a tönkösöknek, amelyben tördelmesen beavallotta bűnét és bocsánatot kért. A cég jóllételezte Pollákokat, de bár a rendőrség körözte, a váltóhamisító csak a múlt év végén tartóztatták le Bécsben, ahonnan Budapestre kísérték. A váltókat a leszámítoló-intézet már régen megsemmisítette, s így azok a vizsgálat során már nem kerültek a bíróság elé. A tárgyaláson Pollák beismerte bűnét s a törvényszék 8 hónapi börtönrre ítélte; az ítéletet a tábla is helybenhagyta. Pollák semmisségi panaszszal fordult a Kuriahoz azzal az indoklással, hogy a bíróság beismerése mellett sem győződhett meg kétségeléstől a vádbeli cselekmény elkövetéséről, miután a váltók nem állottak rendelkezésére. A Kuria szüneti tanácsa ma Dr. Székely Ferenc koronagyűlés indítványára a semmisségi panaszt elutasította.

§§ **Éltelt államvasúti tisztviselők.** Zágrábból táviratozzák: A rendőrség ma tárgyalta azoknak az állami tisztviselőknak a kihágási ügyét, akik egy kávéházban összevesztettek egy rendőrtisztviselővel, mert az meg akarta tiltani, hogy magyarul beszéljenek. A rendőrség a két államvasúti tisztviselőt 10-10 korona pénzbírságra ítélte.

§§ **Véres lakodalom.** Április 14-én Sloszavik Márton té legény hivatalnok betoppant negyedmagával Maranszky András zólyomi gazda házába, ahol lakodalom ülték. A vendégeket eleinte szívesen fogadták, de mivel tánc közben a legkezdlegetesebb illemszabályokat is lábbal tapodták, a népszép kitéte a szürket. Bosszút hibege rántott kést a zólyomi falorusza s összeszurkálta a két örömyánát, akik közül az egyik, Szébeneczy Györgynő elvérzett, a másik pedig hosszabb ideig feküdt seibeiben. A beszerzőbenyáni esküdtörvényszék erős ítéletében elkövetett halált okozó súlyos testisérte miatt negyedszáz év börtönrre ítélte a vádlottat, akinek semmisségi panaszát a Kuria szüneti tanácsa ma dr. Székely Ferenc koronagyűlés indítványára elutasította.

§§ **Gyilkos graniosár.** A hajdani határőrvidék főbb helységében még jónál a ház- és vagyonközösség, így a temesvármegyei Brestyan községben is. Gójané Izsák graniosár mód fölött fölbosszantotta az, hogy minden pénzt elodanja Csula Máriának, a házközösség gazdasszonyának a még sem részéül kellő ellátásban. Április 13-án összevesztett e miatt az asszonnyal s fejével agyonverte. A fehértemplomi esküdtörvényszék nyolcvéti jegyhátra ítélte a gyilkost. A

benyújtott semmisségi panaszt a Kuria ma visszautasította.

§§ **Védegyőr.** Szamek Jakab vegyész szabadalmot és mátt panaszolta be Linzer Imrét, a Linzer gyár tulajdonosát s panaszában azzal vádolta, hogy gyárában a mosóké-hamut olyan módon állítják elő, amelyre ő nyert szabadalmat. Szilva Géza büntetőbíró már néhányszor tárgyalta Szamek panaszát s a sok tárgyalásnak az volt a vége, hogy a bíró felmentette Linzert, mert a tárgyaások során beigazolást nyert, hogy a gyárban már évek hosszú sora óta készítik a mosóké-hamut sokkal régebben, mint Szamek szabadalmat nyert az általa feltalált készítési módra.

SPORT

§§ **Lóverseny Karlsbadban.** A karlsbadi lóverseny-meeting mai napjának eredményét, melyen a nap főfutamaként a Schlossbrunn-handicap szerepelt, Budapesten leg hamarabb és legmegbízhatóbban a Telefon Hirmondó előfizetői tudhatják meg, mert a Telefon Hirmondó kiküldött tudósítójának telefonjelentése alapján már a délután folyamán részletes referátóvostat fel a beszédojság. Este fél 8 órakor pedig az összeredmények kerülnek felolvasásra, melynek kezdetére kétszerez riadójelel hívja tel előfizetőinek figyelmét a Telefon Hirmondó.

TÁVIRATOK

Viktor Emanuel, a cár és Marconi.

Kronstadt, július 16. Az Alexandra jacht ma délelőtt 11 órakor érkezett ide Peterhofból Miklós cárral és Viktor Emanuel királlyal. Az Alexandra főárboera tüzte a cári lobogót és az olasz királyi lobogót. A Carlo Alberto, továbbá négy orosz pánólos-hajó és husz terpedónaszád zászöldiszbem pompázott, a főárbocon az olasz lobogóval. A cári jacht megérkezésekor ezek a hajók a cári lobogót 31 és a királyi lobogót 21 ágyulóvéssel üdvözölték. Az olasz hadihajók zenekara az orosz nemzeti himnuszt játszotta, az orosz zenekarok pedig az olasz király-induló. A hajók legény-sége háromszoros hurrát kiáltott. Időközben Miklós cár gőzbárkán a Carlo Alberto felé közeledett. A király parancsára bevonták a királyi lobogót és kitélték a cári lobogót. A hajólépcsőn Viktor Emanuel király üdvözölte a cárt, aki a nagyhercegekkel és kíséretével jött, mire a hajó 31 ágyulóvést tett. Miklós cár azután elépelt a Carlo Alberto legénységét előtt és többek közt Marconit is üdvözölte. A hajó alapos meglekintése után az uralkodók a hajó hátuljára mentek, ahol egy Marconi-féle készülék volt felállítva. Ugyanolyan készülék volt a hajó elő részén. Az egyik készüléken feladták ezt a táviratot: *Vive l'empereur de Russie! Vive le roi d'Italie!* A táviratot az uralkodók szemeláttára fogta fel a másik készülék.

Kronstadt, július 16. Miklós cár nagy meglegedését fejezte ki Marconinak. Marconi azután bemutatatta a cárnak a Lizard-ökről tagnapelőtt kapott szikratáviratokat, amelyek az S. W. E. betűket és más jeleket foglaltak magukban. A kísérletek után a két uralkodó és a nagyhercegek a tengernagy szalonjába mentek, ahol perzsgó mellett Miklós cár felköszöntötte a tengernagyot, a pompás pánólos-hajót és az egész olasz haditengerészetet. A Sarkosillag meglekintése után az uralkodók az Alexandra yachton visszataláltak Péterhofba.

A még nagyobb Bécs.

Bécs, július 16. Az alsó-ausztriai tartománygyűlés mai ülésén hosszabb vitát kellett az az indítvány, hogy egyes Bécs környékén lévő községeket Bécs városához csatoljanak. A vitában valamennyi párt részt vett. A tartománygyűlés végül elfogadta Auersperg képviselőnek azt az indítványát, hogy a kormányt és a tartományi bizottságot szólítsák fel, hogy ezt a tervet előkészítő tanulmány tárgyává tegyessék az eredményről jelentést tegyen a tartománygyűlésnek.

A bécsi bajor követ.

München, július 16. Podewille bécsi bajor követ megmarad ezen állásában minthogy a mostani centrum mellett amelyből a parlamenti többség kikerült, nem hajlandó a kultusz-tárcát elfogadni.

Steyn Angliában.

Fokváros, július 16. Steyn, Oranje volt elnöke ma családjával Angliába utazott. Steynnak komoly hasbaja van.

A török-román kereskedelmi egyezmény.

Bukarest, július 16. A hivatalos lap királyi dekrétumot közöl a Törökországgal kötött kereskedelmi egyezmény jóváhagyása tárgyában.

Az olasz-svájci konfliktus.

Brüsszel, július 16. A nemzetközi békebírószék elvállalta a döntést az Olaszország és Svájc között fennálló diplomáciai konfliktus ügyében. A bíróság döntését Olaszország hozta javaslataiba.

A zanzibári szultán.

Zanzibár, július 16. A zanzibári szultánt könnyű szék hűdés érte.

A német vámtarifa.

Berlin, július 16. A vámtarifa-bizottság változatlanul fogadta el a 624-626. tételeket (butorok és butorrészek) és a 625. tételnél elfogadta *Blankenhorn* (nemzeti szabadelvű) indítványát, hogy durva, lényezellen és funérozatlan, de tömör hajított fából való butorok és butorrészek után 30 márkás pótvám szedendő. A bizottság azután a 627. tételt többek indítványára a következő módosított szöveggel fogadta el. Durva asztalos-, esztergályos- és bogár-munkák, ugyanolyan más durva, eddig fel nem sorolt nyers fa-árúk, faforgács, faszerszámok, fajtálszerek és gyertyakészítéshez való ialormák után 3 márkás, ablakkeretek, ajtók, lépcsők vagy ezek alkatrészei és kapuk után 8 márkás vám szedendő. A 628-633. tételeket a javaslat értelmében fogadták el. Azután tárgyalás alá vették a paraaárúk fejezetét és változtatlanul fogadták el a 634-637. tételeket. A 638-640. tételeket törölték és a helyett egy tételt vettek fel a javaslataiba, amely szerint paraaárúk után az esetben, ha más anyagokkal való összekapcsolás miatt nem tartoznak magasabb osztályba, 30 márkás vám szedendő. Azután változatlanul fogadta el a bizottság a más növényi anyagokból (nem fából vagy paraafából) való árúk vámtételeit, továbbá a 641. tételt (celluloid) és a 642. tételt (egészen vagy részben celluloidból való árúk). A tárgyalást holnap folytatják.

Közigazdasági táviratok.

Nagyvárad, július 16. A nagyváradai polgári takarékpénztár ma délután rendkívüli közgyűlést tartott. A napokban ugyanis Mandl Adolf nagyváradai zálogházulajdonos fizetésképtelen lett és a takarékpénztár Mandinak 150.000 korona hitelt adott és ennek folytán a városban az a hír terjedt el, hogy az intézet nagy veszteségeket szenvedett. Az ügyet azonban rendezték, mivel Mand nagy bírhatást és szülőjét a takarékpénztár átvette és passzívát elvállalta. Az aktívákat most értékesítik, úgy, hogy az intézetet semmi veszteség sem éri. E jelentés kapcsán az igazgatóság és felügyelőbizottság felvetette a bizalmi kérdést és lemondott, kijelentvén, hogy a felelősséget a mutra nézve elvállalja. A jelentést a közgyűlés tudomásul vette mire megválasztották az igazgatóságot és a felügyelőbizottságot.

New-York, július 16. (Terményföldes.) (Zárhat.) Gyapot: New Yorkban helyben 9 1/2 (9 1/2). Juliusrá 8.71 (8.70). Októberre 7.91 (7.86). New-Orleansban helyben 9.— (9.—). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 7.40 (7.40). Stand white Philadelphiában 7.35 (7.35). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.22 (1.22). — Zsir: Western steam 11.55 (11.60). Rohe és Brothers 11.70 (11.80). — Tengeri iránzata engedő. — Juliusrá 69.— (69 1/2). Szeptemberre 63 1/2 (63 1/2). — Okt-re —.— (—.—). Buza iránzata engedő. — Píros 65-i helyben 79 1/2 (80 1/2). Juliusrá 80 1/2 (80 1/2). Szept-re 76 1/2 (77 1/2). Okt-re —.— (—.—). Dec-re 77 1/2 (77 1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/2 (1 1/2). — Kávé: iair Rio 7. sz. 5 1/4 (5 1/4). Jul.-ra — 4.90 (5.05). októberre 5 1/4 (5.10). — Liszt: Spring Wheat clears 2.95 (2.95). — Cukor: 2 1/2 (2 1/2). — On: 29.— (28.77). — Réz: 11.95-12.05. (12 1/2-12.10). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, július 16. (Terményföldes.) (Zárhat.) Buza iránzata engedő. — Juliusrá 71 1/4 (71 1/4). — Szept-re 78 1/2 (78 1/2). — Tengeri iránzata engedő. Szept-re 59 1/2 (59 1/2). — Zsir: Szept-re 11.15 (11.22). — Okt-re 10.80 (10.90). — Szalonna short clear 11.45 (11.32). — Sertészsuk: Szept-re 18.65 (18.62). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár: Csütörtök, július 17. — Római katolikus: Elek. hv. — Protestáns: Elek. — Görög-órosz: (július 4.) Krit. Andr. — Zsidó: Tham. 12. — Nap két: 4 óra 5 percek. — Nyugszik: 7 óra 35 percek. — Hold két: 4 óra 57 percek délután. — Nyugszik: 1 óra 25 percek éjjel. — Hold földaltonban 2 óra 18 percek délután.

A miniszterek nem fogadják.
 Ostályosorjátek Auszda d. e. 9 órakor.
 Nemzeti Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e. 9 óratól este 7-ig. Belépődíj 50 fillér.
 Nemzeti Múzeum. Témazetrajzi nyitva van délelőtt 9 óratól 1 óráig. — Többi tér 1 korona belépődíjjal meglekintethető.

Iparművészeti Múzeum nyitva délelőtt 9-1-ig.
 Technológiai sparmúzeum nyitva délelőtt 9-1-ig.
 Mezőgazdasági Múzeum (Keresest-ut 72. sz.) délelőtt 9-től 1 óráig.

Földtani intézet múzeuma nyitva délelőtt 10-1 óráig Belépődíj nincs.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9-1 óráig.

Öklével-kiállítás a belügyminisztériumban délelőtt 10-től 1 óráig.

Menőgyógyászati helyiségek a Markó- és Sólomay-utca sarkán, délelőtt 9 óratól este 6-ig.

Egyetemi füveskert az Üllői-úton délelőtt 7 óratól 12 óráig és d. u. 2 óratól 7 óráig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

KÜLÖNFÉLÉK

Inezhez.

— Byron Childe Haroldjából. —

Ne mosolyogj bús homlokomra,
Mert viszonzom nem lehet —
Óh vajj! az ég attól megóvna,
Hogy hullass ég könnyeket.

Hogy mily kín ípi ifjúságom?
Inez, mondd, tudni akarod?
Gyötrelmemet minék kitárom,
Ha nem adhatz rá balzsamot.

Nem a mohó becsérég kudarca,
Nem gyűlölet, nem szerelem
Oka, hogy nem vágyom javakra,
Hogy életemet megvelem.

Abból, mit látok, hallok, érzek,
Nem marad más, mint unalom,
Nem hódolok én már a szépnak,
S szemed sem búvol, anygulom.

Ahasvérus gyanánt bolyongva,
Szagat szünetlen fájdalom,
Borzadva gondolok síromra,
S nyugtom' csak ott találhatom.

Magától az embert mi védje?
Járjam be bár a sarkokat,
Nyomon követ a lét lidérce,
A nagy démon, a gondoit.

Mit eldobtam, mindabba' — látom —
Gyönyörködnek az emberek —
Ringsza csak őket az álom
S mint én, úgy ne ébredjenek.

Sorsom, messze földet bejárni
S átok lehelni az uton
Körülfem történiék akármí,
Én a legrosszabbat tudom.

Mi e legrosszabb? ne keressd,
Te ne kutass, te mosolyogj,
Férfi szívéen hagy meg a leplet,
Mert alatta pokol lobog.

Angolból: Bródy Mihály.

— **Másfél tonna pénz.** A minap adósság miatt elárvereztek Clevelandban egy gyapjúgyárat. H. W. Stecher vette meg a gyárat s a hitelezők kijelentették, hogy délután négy óráig várnak a fizetésre, ha a vevő kéri, akkor a vétel érvénytelen. Stecher délután három óra negyvenöt perckor jelentkezett a hitelezők ügyvédjénél a csekkkel. Az ügyvéd azonban kijelentette, hogy ő csakis készpénzt fogadhat el. Stecher szaladt a National City-bankba s ott a pénztárosnak elmondta baját. Még tízenket perenyi ideje volt. Hamarosan kerítettek egy kocsit, az összes al-

kalmazottak hozzáálltak az arany- és ezüstpénz fölrakásához. Néhány perc alatt negyvenezer dollárnyi ezüst, nyolcvanezer dollárnyi arany volt a kocsin befűdve tizenkét darab ezerdolláros bankóval. A másfél tonnányi pénzzel rohantak az ügyvédhez és négy órára rendben volt az egész.

— **Constans az öreg Humbertől.** A hírből Humbert-ügy nem egyhamar kerül le a napirendről és a francia lapoknak beláthatatlan időközé állandó témája lesz ez a világraszóló család. A Figaro egyik munkatársa most Constans konstantinápolyi francia nagykövetet kereste fel, aki ezidőszárat Párisban van szabadságon. A nagykövet sokat beszélt a Humbert-ügyről, s az öreg Humbertől, akit fiatalokora óta jól ismer.

Gustave Humbertet, mondotta Constans, 1866-ban ismertem meg, amidőn a toulouzei jogi fakultáson a római jog tanára volt s én egy ízben helyettesítettem. A professzor nagyon naiv és egyszerű ember és semmiesetre sem rideg lelkiületű, mint az újságok írják. Ezt házassága is bizonyítja, mert szegény, de tisztességes nőt vett feleségül, akinek társadalmi állása az övével éppenséggel nem egyezett meg. Azt bizonyossággal állíthatom, hogy midőn nejeinek jogi tanácsokat adott, azt azzal a meggyőződéssel cselekedte, hogy az örökség megvan, tehát képtelen dolog azt állítani, hogy részes volt a csalásban. Danrignac Teréz örökségének már a Humberttel kötött házassága előtt híre terjedt és éppen azért egyezett bele az öreg Humbert a házasságba. Emlékszem, hogy Humbert 1878-ban a következőket mondta:

— A kis Daurignac ebben az évben nyolcvanezer frank áru narancsot adott el.

— Ejnye, ejnye! — válaszoltam — ilyen nagy szállítmányt még sohasem adtak el nálunk.

— Ön örökösön tamaskodik, — mondá Humbert haragosan.

— Annál kevésbé hibetem azt el, mert Daurignac Teréz nem hasonlított, csak tulajdonosa a birtoknak.

— A hasonlított egy kilencvenkilencéves agg nő, aki nem törődik a birtokkal és az eladásokkal és mindezt Terézre bízta. De ön szörnyen szkeptikus...

Nem tehettem egyebet, hisz semmi közöm sem volt a dologhoz és nem szóltam semmit. Az öreg Humberttel való viszonyunk egyre hidegebb lett. Ebhez járult az is, hogy ő azt gondolta, hogy mint belügyminiszter eléggé biztosíthatom a főszenvedőszék első elnökségére történt jelölését. Tehát szakadás állott be közöttünk s így történt, hogy meg sem hívott fia és Daurignac Teréz esküvőjére, noha Fredericott gyermekkorra óta ismertem és szerettem. Az amerikai milliókra vonatkozó kétegyeimet sem tettem szóvá, csak egy alkalommal mondtam Horace de Choiseulnek, aki szintén az óriási örökségről beszélt, hogy

talán csatlakozom, de az egész örökségi ügy hiru képzelés. Nyilatkozatomat valószínűleg Humberték és Daurignacék is meghallották, mert ez időtől fogva még jobban kerültek, mint azelőtt. Mindazonáltal fenntartom azt a véleményemet, hogy az öreg Humbertnek a csaláshoz semmi köze sincsen.

A Figaro tudósítója ezután megkérdezte a nagykövettől, hogy nem sejtje-e, hol rejtenek Humberték, mire az öreg ur így válaszolt:

— Azt nem tudhatom, s csak annyit mondhatok, hogy Konstantinápolyban nem láttam őket.

— **A szerencsétlen szám.** A babonára nem kell adni, a babonát vén asszonyok mulatságának tartják és a babona csaknem minden embert megfog. Theodore de Noelmont báró, a belga szenátus volt elnökeinek fiát a napokban elfogta a rendőrség New-Yorkban egy asszony panaszára, hogy a báró tőle ezeröttszáz dollárt tulajdonított el. A hűvösre került báró azt mondja, hogy valósággal üldözi őt a tizenhárom szám. Született február tizenharmadikán, megnősült július tizenharmadikán, Amerikába érkezett november tizenharmadikán, elfogták június tizenharmadikán, a törvényszék tizenhárom számú szobájába hallgatták ki s végre a rendőrségi börtön tizenhárom számú cellájában helyezték el.

— **Szalmakalap a kulisszák mögött.** Párisban az a hír terjedt el, hogy a párisi operában a meleg nyári hónapokban meg lesz engedve a látogatóknak, hogy a kulisszák mögött szalmakalapban jelenjenek meg. Gailhard direktor megtudván a dolgot, nem tartotta a műintézet méltóságával megegyezőnek az ilyen hírnek a meggyőződéését s a lapokban erősen visszautasította a dolgot. Tette pedig ezt a következőképpen: „A zene nemzeti akadémiája nem alkalmas a valami nyári lakására. A direktornak van szerencséje tehát arra kérni a szinpad látogatóit — és ezzel bírónak többsége egy véleményen van vele, hogy mint eddig, ezután is szalonruhában jelenjenek meg. Reményli, hogy a bírónak összessége is be fogja csakhamar látni, hogy fenn kell tartani azokat a tradíciókat, amelyek a legfőbb eleganciában gyökereznek a világ első színházában, annak megalapítása óta.”

— **Legyezők.** Valencia legyező-ipara 1901-ben jelentékeny mérvben fejlődött. A gyárosok annyira el vannak foglalva, a sok legyező gyártásával, hogy új rendeléseket el sem fogadnak. A finom legyezőket, melyeket eddig Párisból hoztak, most már ők szállítják oda. A múlt évben 18.593 kilogramm legyezőt exportáltak, nem számítva a postacsomagküldeményeket, melyeket naponként adnak fel nagy számban.

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyjejev).

Irtá: GORKIJ MAXIM.

(19)

— Elég élesek. Jól van, fiam... nagyon jól van. Én is, atyád is, attól féltünk, hogy olyan álmos ember lesz belőled. Nos, ugy-e pálinkát is tudsz már inni?

— Tudok.

— Nagyon jó. Nem árt. Csak hogy nagyon őszinte vagy... úgy látszik, minden pópának kivallandó az összes bűneidet. Fontold csak meg a dolgot. Ez nem szűkséges.

Foma atyja otthon volt. A kocsiöregésre kinézett az ablakon s mikor fiát megpillantotta, így kiáltott:

— Oh! Hát megjöttél?

Félkarjával keblére szorította fiát, sugárzó szemmel nézett rá s elégedetten mondta:

— Megerősödött, megbarnultál... Nagyságos asszony, tetszik a fiam?

— Csinos, — mondta egy barátságos, ezüstcsengésű hang.

Foma atyja vállá fölött nézett a hang irányába s egy kis, szőkehajú asszonyt látott, aki az asztalra támaszkodva, nagy karosszékben üldögélt. A szék mögött filodendron nyilott, melynek nagy levelei szép, szőke feje fölött koszorút alkottak.

Foma szótlannal hajította meg magát az asszony előtt. A hölgy ránézett, szeméből világosság áradt. Olyan volt, mint egy virággal díszített szent.

— Látod, Szofja — mondta Ignác. — Látod, hogy rád vetette a szemét, olyan, mint a sas. Szemei keskenyebbek lettek, arcát halavány

pir öntötte el s úgy nevetett, mintha ezüstcsontgyű szólt volna. Főállt s így szólt:

— Nem zavarom önöket — a viszontlátásra!

Mikor Foma mellett elment, finom parfüm-illatot érzett s látta, hogy sötétkék szemé s fekete szempillája van.

— Nos, beszélj az utazásodról? Sok pénzt költöttél? — hallatszott Ignác mély hangja, miközben fiát székkel kínálta meg. A közelben állt az a szék, melyen Medinszkaja ült az imént. Foma rápillantott erre a székre s aztán egy másikra ült.

— Szép asszony, ugye? — mondta Majakin mosolyogva s apró, hamis szemével ránézett Fomára.

Foma megjéjt, de nem felelt. Aztán az utról kezdett beszélgetni. De Ignác közbeavatott:

— Várj csak! Hozatok egy üveg konyakot.

— Azt mondják, hogy sokat iszol — mondta Foma szerényen hangon.

Ignác esodálkozva és kíváncsian nézett reá.

— Szabad az embernek az apjával így beszélni?

Foma zavarba jött s lesütötte a szemét.

— Látod? — mondta Ignác jóindulattal s konyakot kért. Majakin összehunyt szemmel nézett Gorgyjejevra, nagyot sóhajtott s aztán még meghívta őket egy csésze vacsora utáni teára.

— Hát Anisza néni hol van? — kérdezte Foma, aki kényelmetlenül érezte magát most, mikor egyedül maradt atyjával.

— A kolostorba ment látogatóba. Beszélj hát.

Foma röviden jelentést tett az üzleti dolgokról s őszintén megvallotta, hogy sok pénzt költött.

— Mennyit? — kérdezte Ignác.

— Hatszáz rubelt.

— Hatszáz rubelt? Másfél hónap alatt. Ez elég. Látom, hogy nagyon drága üzletvezető vagy. Hova tetted azt a tenger pénzt?

— Háromszáz véka gabonát adtam aján-dékba.

— Hogyan? Kinek?

Foma elbeszélte.

— Hm!... Nos, az nem tesz! — dicsérte Ignác a fiát. — Hadd tudják meg, hogy kik vagyunk. A dolog egyszerű — atyád és a cég hírnevének emelésére. Reklám... Nos. Tovább.

— A többit úgy... kiadtam.

— Beszélj csak őszintén. Nem törődöm a pénzzel, csak tudni akarom, hogy hogyan éltél — mondta Ignác, miközben szigorú pillantással mérte végig Fomát.

— Étem, ittam — mondta Foma s zavarodottan sötötte le a szemét.

— Pálinkát is ittal?

— Pálinkát is...

— Oh! Hát így vagyunk? Egy kissé korán kezdted. Es... Es talán asszonyok is voltak veled? Mondd csak meg bátran. Nem verlek meg. — Volt, egy asszony volt a hajón... Permtől Kazáingy velem jött.

— Igen! Ignác sóhajtott s szigorúan mondta: Korán kezdted.

— Husz éves vagyok s te magad mondtad, hogy a te korodban már tizenöt éves legények megnősültek.

— Persze, de azok megnősültek. Ne beszéljünk róla többet. Csak arra kérek, légy óvatos. Ignác sokáig hallgatott, mozdulatlanul ült a helyén s lehajította a fejét.

— Hallod, Foma — kezdte aztán szigorú és határozott hangon — én már nem sokáig élek, öreg vagyok. A mellemben valami szurást érzek s olykor elakad a lélekzetem. Meg fogok halni. Az egész üzlet a te gondjaidra lesz bízva. Eleinte Majakin segíteni fog. Hallgass rá. Te elég jól kezdted a dolgot. Elvégezted, amivel megbíztalak s bár sok pénzt költöttél, nem vesztetted el az eszedet. Adja Isten, hogy mindig így maradjon. Tudd meg, hogy az üzlet nem más, mint egy élő, erős állat, melyet okosan kell irányítani, meg kell fékezni, különben elhatalmasodik rajtunk. Iparködjál, hogy te állj az üzlet felett, úgy intézd a dolgokat, hogy mindig a lábaid előtt fekdjön az egész, hogy minden kis szöveget észre-vegyél benne. (Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A Morgan-féle hajózási trust Magyarországon.
 Illetékes információik alapján jelenti a *Pol. Ért.*: A Morgan-féle nagy hajózási világhrust, amely már több európai állam kereskedelmi hajózását berendezte s hajókat s hajójáratokat bocsátott rendelkezésére, mely hajók az illető államok hadicéljaira is szolgálhatnak, most legújabbán: az osztrákoknak is ajánlatot tett, hogy kereskedelmi hajókat állít a trieszti kikötőbe. Ránk magyarokra még nagyobb aktualitással bírna ez a dolog, mert a fumei kivitteli társaság most likvidál s a magyar tengeri hajózás stagnálása, sőt visszatejéledése következtében a fumei dock-társaságot is eladták Triesztbe. A Morgan-féle trustnek tehát Magyarországon volna nagy fontossága. Mint halljuk, Láng kereskedelmi miniszter foglalkozik is a kérdéssel, amelynek kedvező megoldása a magyar tengerhajózás ügyét jelentőségteljesen vinné előbbre s egész kereskedelmünkre kihatással lehetne.

A tengerészeti kongresszus. Kopenhágából jelenti e hó 14-éről: A nemzetközi tengerészeti egyesület (L'association internationale de la marine) meghívására a világ minden részéből igen kiváló társaság gyűlt össze e hó 8-án Kopenhágában, hogy megvitassa a tengerészet terén nagy fontossággal és kiváló nemzetközi jelentőséggel bíró kérdéseket. A tengerészeti államok legnagyobb része hivatalosan képviseltette magát a kongresszuson; a magyar kormányt *Gonda Béla* miniszteri osztálytanácsos, a kereskedelemügyi minisztérium tengerészeti szakosztályának főnöke képviselte, ott volt azonkívül Magyarországból még *Kuranda Emil*, az „*Adria*” vezérigazgatója is, aki tagja az egyesület állandó bizottságának.

A kongresszus ünnepélyes megnyitása e hó 9-én volt a főrendiház termében. A dán kormány nevében a belügyminiszter üdvözölte a kongresszust, a tisztikar megválasztása után pedig *Charles Roux*, a nemzetközi tengerészeti egyesület elnöke, a Suez-csatorna-társaság alelnöke megnyitójában jelentést tett arról, hogy a belga s a portugál király elfogadta a kongresszust rendező nemzetközi tengerészeti egyesület védnökségét; a portugál uralkodó azonfelül igen megleghangú táviratban a következő kongresszus megtartására az egyesületet meghívta *Lisszabonba*; a kongresszus táviratban mondott köszönetet a meghívásért.

Az elnöki megnyitót után *Pesce*, az egyesület ügyvezető titkára előterjesztette a végrehajtó-bizottság javaslátát, amelynek során — mint annak idején már táviratilag jelentettük — *Láng Lajos* kereskedelemügyi m. kir. minisztert tiszteletbeli elnökké választották.

A kongresszus érdemeleges tárgyalásait mindjárt a megalakulás napján megkezdte s nap-nap után délelőtt és délután folytatta. A tárgyalások során a kongresszus a többi közt a következő nagyrészt kérdésekkel foglalkozott: a tengeri meteorológia és oceanográfia, a tengeri jelzések, óvintézkedések a hajóösszeütközések megállítására, a pestisellenes óvintézkedések, a tengeri halászat, a hajókisérleti állomások, a dróttalan táviratozás, a tengerészeti kérdések egységes nemzetközi rendezése s a végből nemzetközi iroda szervezése, stb. Az egyes kérdések tárgyalásánál igen beható, alapos vita lejtődött ki.

Kuranda Emil vezérigazgató a tárgyalások során több ízben felszólalt s a tengerészeti kérdések egységes nemzetközi rendezésének kérdésével kapcsolatban felhívta a kongresszus figyelmét azokra a törekvésekre, amelyekkel Magyarországot a tengerészeti ügyeket szintén előbbre vinni igyekszik s utalt a gróf *Apponyi Albert* elnökletele alatt nemrégiben alakult tengerügyi egyesületre s *Szell Kálmán* miniszterelnök, valamint *Láng Lajos* kereskedelemügyi miniszter meglehetősen érdeklődésre a tengerészeti ügyek iránt, amelynek a kormány hivatalos képviseltetésével is tanulmányt adották.

Erre az elnöki a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg Magyarországnak a tengerészeti kérdések iránt való érdeklődéséről s ez irányú tevékenységéről, mire *Gonda Béla* miniszteri osztálytanácsos köszönetét fejezte ki az elnöki kintünöti szavaiért, utalt arra, hogy Magyarország a tengerészeti államok sorában még új jövővényt ugyan, de reméli, hogy nem lesz az utolsó. A magyar tengerészet mindössze 30 éves s ez idő alatt mintegy 75 millió frank költséggel modern kikötő létesült. Emlékeztet s ma a magyar tengerészet 52 hosszujáratú nagy gőzösből (közülük 33 *Adria-gőzös*), 42 parthajózási gőzhajóból és 121 vitorlásból áll. Szólok elismeri, hogy ez még szerencsétlen kevés, de biztosítatja a kongresszust, hogy Magyarország mindenkor ki fogja venni a maga részét a tengerészet fejlesztésére irányuló nemzetközi munkában.

A kongresszus tagjai élénk tisztezzel és tapsal fogadták a magyar kormány képviselőjének nyilatkozatát s az elnök, *Gonda* felé fordulva, ismételten igen bizelgő szavakkal kifejezést adott Magyarországot iránt érzett rokonszérének.

A kongresszus hétón tartotta záróülését, amelyen *Roux* elnök ajánlatára gróf *Apponyi Albertet* tiszteletbeli elnökké választották. Időközben a kongresszus tagjai megtekintették a kopenhágai szabad kikötőt és több kirándulást tettek. 12-dikén a dán miniszterelnök díszbédet adott tiszteletükre. Az egyesület legközelebbi kongresszusa két év múlva, 1904-ben lesz *Lisszabonban*.

A newyorki tőzsde. *New-Yorkból* jelentik július 15-iki kelettel: A mai értéktőzsdén tovább emelkedtek a gabonavasutak, mert ma is kedvező hírek jöttek a termésről. Az új érdekesoport, mely a Pacific és a délkeleti vasutak céljaira alakult, nagyobb keresletet tanusított ezekben a részvényekben. Minthogy azonban ugyanakkor más részről nagy realizációkat végeztek, az árfolyamok emelkedése nem tarthatta magát. A csikágói tengeri-árak esése némi aggodalmat keltett a ring fölbomlása és e részvényekben való kényeszereladások tekintetében. Részvényforgalom 760.000 darab.

Fizetésképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Bonyhádi és Grosz bokrátkar Salzburg, Achtschin Alajos polgári és katonaszabó Innsbruck, *Tivád Ignác* kereskedő *Szekely-Udvarhely*, *Szeghő Gyula* kereskedő *Nagy-Kanizsa*, *Gombos Romulus* bórkereskedő *Temesvár*.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára *Buda-pesten* pénzben 89.— korona, áruban 89.50 korona. — *Bécsben* a kontingentál készáru 38,40 korona pénzben, 38,80 korona áruban.

A budapesti gabonátőzsde.

Budapest, július 16.

A mai buzaüzlet nyomott hangulat mellett nyílt meg. Forgalom került 1200 métermázsra felerészben új buza 25—30 fillérel alacsonyabb árákon.

Rozs 10—15 fillérel alacsonyabb árákon kelt el. Tengeriben 10, repében 20 fillérel estek az árák. Eladattott:

Buza (6). *Tiszavidéki*: 200 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 78-5 k. 8 K. 35 f., 200 mm. 79-5 k. 8 K. 50 f.

Verbászi: 140 mm. 75-6 k. 8 K.
Bánsági: 1600 mm. 77-5 k. 8 K. 05 f., 150 mm. 76 k. 7K. 76 f., 1600 mm. 75-4 k. 7 K. 80 f., 1500 mm. 74-5 k. 7 K. 50 f.

Új buza, Tiszavidéki: 150 mm. 80-5 k. csomagszállítás 8 K. 05 f., 300 mm. 80 k. 8 K.

Mind három hónapra.
Rozs Ó áru: 150 mm. 6 K. 75 f. malomba szállítva készpénzfizetés mellett.

Rozs. Új áru: 100 mm. 6 K. 60 f. azonnali szállításra, 500 mm. 6 K. 47 1/2 f. július 19-iki szállításra, 200 mm. 6 K. 42 1/2 f. július 18-iki szállításra, 400 mm. 6 K. 40 f. július 26-iki szállításra, 300 mm. 6 K. 40 f. július 19-iki szállításra, 500 mm. 6 K. 27 f. július 27-iki szállításra, 500 mm. 6 K. 23 1/2 f. júliusi szállításra, 500 mm. 6 K. 10 f. augusztus 15-iki szállításra, 500 mm. 6 K. augusztus 15-iki szállításra, mind készpénzfizetés mellett, par.

Zab. Ó áru: 100 mm. 6 K. 55 f., 100 mm. 6 K. 15 f., 200 mm. 6 K. 25 f. készpénzfizetés mellett.

Árpa. Ó áru: 400 mm. 5 K. 57 f. három hóra, hajóból kirakva.

Repe. (Káposzta.): 350 mm. 10 K. 30 f., 250 mm. 10 K. 35 f., 150 mm. 10 K. 25 f., 300 mm. 10 K. 20 f. készpénzfizetés mellett paritásra.

Készpénzfizetés mellett.
A készáru hivatalos jegyzése a budapesti árú-értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kiló	100 kilogramm		100 kilogramm	
		K.-tól	K.-ig	K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki új	70	7 95	8 05	8 35	8 45
	77	8 05	8 15	8 45	8 55
	78	8 15	8 25	8 55	9 05
Fehérmegyei	76	7 90	8 00	8 30	8 40
	77	8 00	8 10	8 40	8 50
	78	8 10	8 20	8 50	9 00
Pestvidéki	76	7 85	7 95	8 25	8 35
	77	7 95	8 05	8 35	8 45
	78	8 05	8 15	8 45	8 55
Bánsági	76	7 75	7 85	8 15	8 25
	77	7 85	7 95	8 25	8 35
	78	7 95	8 05	8 35	8 45
Békési	76	7 70	7 80	8 10	8 20
	77	7 80	7 90	8 20	8 30
	78	7 90	8 00	8 30	8 40

Egyéb gabonafajták	Kiló	100 kilogramm	
		K.-tól	K.-ig
Rozs	új elsőrendű	70—75	6,85 — 6,15
	másodrendű		6,76 — 6,85
Árpa	takarányú	90—92	6,75 — 6,85
	égetni való	93—94	6,85 — 6,95
Zab	elsőrendű való	0—06	0, — 0, —
	másodrendű	0—06	0,30 — 0,65
Tengeri	bánsági	30—41	0, — 0, —
	másodrendű		0, — 0, —
Repe	káposzta		0, — 0, —
	bánsági		4,50 — 6, —

A határidőszűlet folyamán a következő költségek történtek:
 Októberi buza 1902. 6,79—6,76—6,81—6,72—6,88
 Áprilisi buza 1903. 7,07—7,11—7,03—7,11—7,10
 Októberi rozs 1902. 5,76—5,50—5,77—5,80
 Októberi zab 1902. 5,26—5,18—5,22
 Aug. tengeri 1902. 4,85—4,72—4,79
 Májusi tengeri 1903. 4,84—4,74—4,76
 Augusztusi repce 1902. —

Déli egy órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:
 Októberi buza 1902. 6,79 — 6,80
 Áprilisi buza 1903. 7,09 — 7,10

Októberi rozs 1902	5,79—5,80
Októberi zab 1902	5,21—5,22
Augusztusi tengeri 1902	4,78—4,79
Májusi tengeri 1903.	4,75—4,76
Augusztusi repce 1902.	10,30—10,40

Délután fél 6 órák zárul:

Buza októberre 1902.	6,86—6,87
Áprilisi buza 1903.	7,16—7,17
Októberi rozs 1902.	5,87—5,88
Októberi zab 1902.	5,25—5,26
Augusztusi tengeri 1902.	4,76—4,77
Májusi tengeri 1903.	4,85—4,79
Augusztusi repce 1902.	10,30—10,40

A budapesti értéktőzsde.

Szilárd megnyitás után az előtőzsde alacsonyabb külföldi jegyzések alapján gyenge irányzatot követett, különösen a helyi piacon volt élénk kínálat észlelhető.

A déli tőzsde ugyancsak lanyha volt; a forgalom korlátozott maradt.

Előtőzsde. Osztrák hitelrészvény 681,25—683,25. Magyar Hitelezésrészvény 711,50—712,75. Leszámitolóbank részvény 452,50—454,50. Jelzálogbank részvény 464,50—465,75. Rímamurányi részvény 496,50. Salgótarjáki kőszénbánya részvény 528.—528,50 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Aranyáradók 121,25—121,75 százalék. Magyar Hitelbank részvény 709,75—711,50. Jelzálogbank részvény 463,50. Leszámitolóbank részvény 450,50—452,50. Osztrák hitelrészvény 686.—681,50. Kereskedelmi bank részvény 2517.—2527.—. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 529.—530.—. Ujlaki téglagyár részvény 162.—167.—. Rímamurányi Vasmű részvény 497.—498.—. Adria Hajózási részvény 425.—428.—. Közúti Vaspályarészvény 617.—619.—. Déli vasút részvény 63.—63,50. Államvasuti részvény 697,50 korona.

A 4 órai záratkor maradt: Osztrák hitelrészvény 682,60. Magyar hitelrészvény 709.—. Leszámitoló 451.—. Rímamurányi vasmű részvény 497.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 699,55. Közúti vasút 617,50. Villamos vasút 310.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezon szerű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 46.—54.— korona, vörös aprószemű 35.—40.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánsági — korona, középszemű 42.—46.— korona, nagyszemű 43.—52.— korona. Disznószőr: budapesti 69,50—70.— korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszártított vidéki — korona. Városi 4 darabos 60.—60.— korona, 3 darabos 62.—62.— korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — korona, 120 darabos — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona, azonnali szállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona, Szilvai: slávoniai — korona, szerbiai — korona, azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, július 16. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Ma is tulnyomó volt a kínálat és ennek következtében ismét estek az árfolyamok. Így buza és rozs 9 fillérel, tengeri 10 fillérel esett. Árfolyam vesztésig csupán a zabra nézve nem állott be. A tegnapi irányzattal szemben a mai tőzsde irányzata mégis némileg tartott volt. Buza ószre 7,09—7,13—7,08, rozs ószre 6,16—6,18—6,14, zab ószre 5,54—5,55, tengeri szeptember-októberre 5,20—5,50, tengeri július-augusztusra 5,04—5,06, repce augusztus-szeptemberre 10,85—10,95 korona. Záratkor buza ószre 7,18—7,17, rozs ószre 6,20, zab ószre 5,58, tengeri szeptember-októberre 5,15 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde üzletelen. A déli tőzsdén csöndes volt a forgalom. Árak változatlanok. Záratkor gyöngébb, később csöndes.

Bécs, július 16. (Magyar értékek zárulata.) 4%-os aranyáradók 121,45. 121,45. és szegedi kölcsön sorsjegye 163,25. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 100.—. Magyar keleti vasúti állami kötvény 119.—. Magyar leszámitoló- és pénzügybank 452.—. Rímamurányi vasmű részvény 498,50. Magyar koronárjadék 97,90. 4%-os Magyar földtőzsde, kötvény 97,75. Magyar hitelbank részvény 708.—. Magyar nyaréményi kölcsön sorsjegye 206,25. Kassa-oderbergi vasúti részvény 378.—. Magyar kereset bank —. Magyar kukorica 1347.

Bécs, július 16. (Osztrák értékek zárulata.) 4 1/2%-os papíráradók 101,70. 4%-os osztr. aranyáradók 121,30. 1890-os sorsjegye 153,25. Osztrák hitelsorsjegye 434.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankgyűlés 454.—. Osztrák-magyar bank 1602.—. Déli vasút 67,50. Dunagőzhajózási részvény 917.—. Dobányárjadék 96,65. 1864-iki sorsjegye 21,50. Osztrák hitelintézet részvény 680.—. Unionbank 538.—. Osztrák kőszénbánya 418,50. Osztrák-magyar államvasút 697.—. Elbavölgyi vasút 449,25. Alphei bányarészvény 401,50. 20 frank, arany 19,06. Londoni váltóár 239,85 Bécsi tramvaj

Litt B. — Bécsi Tramway Litt A. — Lipót kobó — Az irányzat gyengült.

Bécs, július 16. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 680 50. Magyar hitelrészvény 708 50. Anglo-Osztrák bank 280 —. Bécsi bank-egyesület 454 50. Union bank 533 50. Landerbank 419 —. Osztrák-magyar államvasut részvény 697 —. Déli vasut 68 —. Elbavölgyi vasut 449 75. Eszaki vasut részvény —. Dohányrészvény 294 50. Rimamurányi vasut 499 —. Alpesi bányarészvény 401 50. Májsai járadék 101 75. Magyar korona járadék 97 90. Török sorsjegyek 113 —. Német birodalmi márka 117 22 —. 25. Napoleon'or 19 06.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, július 16. (Társadalmi tudósítás.) A mai tőzsdé-forgalom nagy kedvetlenség mellett megint a legszűkebb keretben mozgott. Alapjában azonban a hangulat a kedvező terméskültségek hatása alatt szilárd maradt. A bank- és bányarészek piacán a spekulációs papírok ennek következtében javultak. Dinamitrosztrészvények 20%-kal emelkedtek a dél-afrikai dinamitkereskedés tekintetében tervezett intézkedésekre. Járadékok jól állottak, törökök és spanyolok szilárdak. A második órában csak járadékok iránt mutatkozott némi érdeklődés. Magánkamatláb 1 1/2 %.

Berlin, július 16. (Zárulat.) 4 2/10-os papírjára-dék —. 4/10-os osztrák aranyjára-dék 103 60. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajára-dék 98 40. Osztrák-magyar állam-vasut 149 30. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 85 25. Magyar vasuti beruházás kölcsön —. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 185 —. Általános villa-mossági Edison 181 10. Gelsenkircheni 169 90. Laura-kohó 201 50. 4 2/10-os esztújára-dék —. 4/10-os magyar arany-jára-dék 102 25. Osztrák hitelrészvény 214 30. Déli vasut 18 25. Károlyi Lajos vasut —. Orosz bankjegyek 216 15. 4/10-os új orosz kölcsön —. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 103 30. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 175 75. Harpeni 169 90. Az irányzat szilárd.

Berlin, július 16. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom 4/10-os magyar aranyjára-dék

102 25. Magyar koronajára-dék 98 25. Osztrák hitelrészvény 214 40. Osztrák-magyar államvasut 149 30. Déli vasut 18 10. Eszaki vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bank-egy közpénz 216 15. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy —. (Ullimo.) Lombard —. Páris, július 16. (Zárulat.) Osztrák-magyar állam-vasut —. 4/10-os osztrák aranyjára-dék —. Osztrák Landerbank —. 3/10-os francia járadék 101 22. Ottomán-bank 662 —. 31/100-os francia járadék 102 52. Alpesi bányarészvény —. Déli vasut —. 4/10-os magyar arany-jára-dék 103 25. Párisi bankrészvény 1038 —. Olasz járadék 102 05. Francia törleszt. járadék —. Osztrák földhite-lyintézet részvény 1270. Török dohányrészvény 324 —. Az irányzat szabálytalan.

Frankfurt, július 16. (Zárulat.) 4 2/10-os papír-jára-dék 101 20. 4/10-os osztrák aranyjára-dék 100 45. Magyar koronajára-dék 98 40. Osztrák-magyar bank 114 50. Déli vasut 18 10. Elbavölgyi vasut —. Londoni váltóár 204 02. Bécsi bankjegyesület 115 20. Villamos részvény 124 —. 3/10-os magyar aranykölcsön 87 50. 4 2/10-os esztújára-dék 101 85. 4/10-os magyar aranyjára-dék 102 25. Osztrák hitelrészvény 214 60. Osztrák-magyar államvasut 149 50. Eszaki vasut —. Bécsi váltóár 85 26. Párisi váltóár 813 33. Unio bank —. Alpesi bányarészvény 201 —. Az irányzat csendes.

Frankfurt, július 16. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Ártolyamok január. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 214 40. Német bank —. Disconto 185 25. Beruni kereskedelmi bank —. Gelsenkircheni —. Harpeni 170 30. Laura-kohó —. Olasz járadék —. Az irányzat csendes.

Hamburg, július 16. (Zárulat.) 4 2/10-os eszt-újára-dék 101 90. 1880. sorsjegy 153 75. Déli vasut 18 —. 4/10-os osztrák aranyjára-dék 103 10. Osztrák hitelrészvény 214 30. Osztrák-magyar államvasut 149 —. Olasz járadék 103 10. 4/10-os magyar aranyjára-dék 102 60. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Július 16. A sertésüzlet irányzata kellemes. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli sulyban)

100—104 fillérig. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) 110—112 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 109—110 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) 106—108 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 290 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban, fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl), Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli sulyban) 110—112 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 110—111 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 108—109 fillérig.

Sertés létszám 1902. július 14. napján volt készlet 44 661 darab. — 1902. július 15. napján felhajtott 186 darab. 1902. július 15. napján elszállított 607 darab. 1902. július 16. napjára maradt készletben 44 333 darab.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, július 16.

Az alacsony levegőnyomás Orosz-, a magas pedig Angolország felett tartózkodik; kisebb depressziók fejlődtek még az Adriai és Földközi tengeren.

Francia- meg Oroszországban voltak jelentékenyebb esők, a hőmérséklet viszonyok pedig változatlanok maradtak. Németszögből zivatarkok jelentettek.

Hazánkban a hőmérséklet általában emelkedett, kisebb esők előfordultak az ország keleti és déli részén.

Küldés: Jelenkéntelen hálvtalozással sok helyütt esős idő várható zivatarkkal.

Titkos betegségek ellen. 25 évi, részben katonasorvisi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legelőgöbben ajánlható. Dr. KAJDACS, v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos. Electrotherapiai rendelő-intézet. IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota. A legújabb gyógykezelési eljárásokat, legújabbabb higiéniaorvosokat, baktériumok, szifilisz, az ünfektívusok utóbbait. Elgyengült férfierőt. az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű Electro-Massage vagy Psychrophor által, magánléseket, nőknél fehérfolyás, befecskendezés nélkül, a legmagasabb börtönbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrétegeket gyógyít a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 óráig 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőeknek ugy mint férjnek külön be és kijáratt. Külön váróterem. Levelre díjtalanul azennal válaszoltak; esetleg gyógyszerrekről is gondoskodva lesz.

Titkos betegségek gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján. Dr. FABINYI J. v. kórházi orvos, specialista. gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: nyenyefolyás, hólyagbajokat, baktériumok, szifilisz, ennek következtében, makacs börtönjüket és az ünfektívusból támadt idegbetegségeket. Meglepő az eredmény ferflú gyengeség (impotencia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél. Levelre díjtalanul válasz; kivánsára gyógyszerrel. Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz. (Dohány-utca sark. I. emelet). Bejáratt a lépcsőn. Külön váróterem. Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

VALÓ. di francia különlegesség (gumi és halhagy), ugyszintén összes női övszerkef. B. Bergnerand filis leghíresebb párisi gyártótelegelyő-sőben beszereshető: POLGAR SÁNDOR-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50. Réseletes közpésárjegyek ingyen, zárt borítékban. Kézen tartású beküldés esetén 10% engedmény. Kivágott: a „Budapesti Napló”-ból.

„The Gresham“ életbiztosító-társaság Londonban Magyarországi fiók: Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6. a társaság házában. A társaság vagyon 1900. decem-ber 31-én — kor. 184,387,703.— Évi bevétel biztosítások és kamatból 1900. évi december 31-én 31,190,563.— Kifizetése, biztosítási és járadéki szerződések, valamint visszá-sírlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) — 405,300,493.— Az 1900. évben a társaság 5556 kötvényt állított ki — 50,998,267,42 összeg értékében. — Prospektusokkal és díjtáblá-zatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket ki-állít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgál a magyarországi- és a kelet főlkja Budapestben, vala-mint ennek ügynekei a fiók minden nagyobb váro-sában.

Magyar Könyvtár. Szerkeszti Radó Antal. Kiadja Lampel R. (Wodianer F. és fiai) os. és kir. udv. könyvkereskedése Budapest, Andrássy-út 21. szám. Egy-egy szám ára 30 fillér. Minden füzet egyenkint is kapható. Verses művek. (Lyra és epika.) Aranv iskolai kiadás. Válo-rogatot balladái. (11—12.) Toldi. (69—70.) Toldi estéje. (87—88.) Toldi szerelme. Szemelvények. (102—105.) Kisebb költeményei. Szemelvények. (74—75.) Az első lopás. Jókai brdöge. (101.) Katalin. Kevelháza. Szent László füve. (121—122.) Buda halála. (137—139.) Vojtina Ars poetikája. (144.) Ábrányi Emil. Márciusi dalok és egyéb költemények. (85.) Balassa Bálint. Válogatott köl-teményei. (188.) Berzsenyi Dániel. Válogatott versek. (3.) Csokonai. Dorottya. Vig éposz. (10.) Coppée. A kovácsok sztrájkja. — Radó Antal. (4.) Fvadni Ferenc. Versei. (249.) Gvadányi. A peleskei nátiarius. (79.) Heine költeményeiből. Endrödi Sándor. (182.) Kálevalla. Részlet. Vikár B. (209.) Kísfaludy Károly. Válogatott költeményei. (19.) Kísfaludy Sándor. Válogatott regéi. (125.) Kölcsey Ferenc. Válogatott ver-sei. (95.) Lennau verseiből. Feleki Sándor. (262.) A kurucvilág költészete. (42.) Magyar népdalok. (52.) Magyar népdalok. (150.) Ovidius költeményeiből. Paulovics. (192.) Teljes jegyzék ingyen kapható minden könyvkereskedésben,

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor. Etrendi szor lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legelőbb istállóban használatban van étvágy — hiány s rossz emésztésnél, a tej javítására és a tehének teljesköltségének fokozására, csontbetekeknél. — 1) doboz ára 1 korona 40 fillér, 1/2 doboz 70 fillér. Csak a lenki védjeggyel valódi. Kapható minden gyógyszerárban és gyógtitkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferenc János, cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerülti gyógtitkerész, Korneuburg, Bécs mellett. Főraktár: Török József gyógtitkerész, Király-utca 12. és Andrássy-út 26.

Nélkülözhetetlen minden háznál, a hol nagyobb Lexikon nincsen: AZ ATHENAEUM KÉZI LEXIKONA. A tudományok encyclopédiája, különös tekintettel Magyarországra. Szakférfiak közreműködésével szerkesztő: Dr. ACSÁDY IGNÁC. Két díszes félbörkötésben 20 korona. Az Athenaeum Kézi Lexikon a emberi tudomány és ismeret összes ágait fölöli. A Kézi Lexikon első sorban magyar olvasók számára készült s minden részében, egész tartalmában magyar. A Kézi Lexikon kiállítása rendkívül fényes, 16 remek színes melléklet, 32 térkép, 84 két-oldalú fekete képtábla és 14 táblázat díszíti. A Kézi Lexikon összesen 120 ívet, vagyis 3840 hasab szöveget tartalmaz s egy mint önálló encyclopédia, valamint a német Lexikonok kiegyezése gyánadt is nélkülözhetetlen olcsó ára ismerettárt képez. A nagymélt. vallás- és közokt. miniszterium által az iskolákban, a nagymélt. belügyminiszterium által a közsegregnek beszerzésre ajánlva. Kapható az ATHENAEUM kiadóhiva-talában Budapest, VII., Kerepesi-út 45., valamint minden könyvkereskedésben.

Újletnagyoobbítás. miatt az összes raktáron levő nyári cipők melyen leszállított áron kaphatók. No muleszere o senki o kedvező alkalmat mert így olcsón nem juthat saját kedvencét lábbelibe és pedig: 000 pár föltűnő elegáns gyermekcipő 1 füttől följebb Férő: Logdiv. és legújabb Derby borjúbőr-bakancs. 3.50 Fekete vagy sárga bagarina, füző vagy cugos 3.20 Gombos, füző vagy cugos, szalon-lakkból, női 3.50, férfi 4.— Férő v. női füző cipő, amerikai boxbőröl, igen esztos 3.50 Chevaux cipők 5.—, box vagy lakk, angol bakancs 4.50 Füzős vízbőrből 3.20, botótos vagy sima borjúbőröl 3.— Női: Fekete v. sárga zerge füző v. cugos 3.—, gombos 3.30 Cug. v. füzős boxbőröl 3.50, chevrő füző 4.—, gomb. 4.50 Lakk, kivágott 1.50, keresztelantat 2.—, regatta 2.50 Fekete vagy sárga, füző vagy gombos föltűpő 2.20 Elasztikus cugos cipő 2.50, regatta 2.— Árjegyzék, csomagolás és szállítótétel ingyen. Nem megfelelő kiteserlek. — 10 forinton fölül bermentve. DÓCZI M. Budapest, Kerepesi-út 10. sz.

